

**T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN
SPORCULARIN SPOR YAPMA AMAÇLARI VE SPORA
YÖNLENDİRİLMELERİNDEKİ FAKTÖRLER**

Zafer SÖĞÜT

**Ocak-2025
BATMAN**

**T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN
SPORCULARIN SPOR YAPMA AMAÇLARI VE SPORA
YÖNLENDİRİLMELERİNDEKİ FAKTÖRLER**

Zafer SÖĞÜT

**Danışman
Doç. Dr. Nuri Muhammet ÇELİK**

Diğer Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Mehmet SOYAL

Dr. Öğr. Üyesi Mihraç KÖROĞLU

**Ocak-2025
BATMAN**

TEZ KABUL VE ONAYI

Zafer SÖĞÜT tarafından hazırlanan “Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Sporcuların Spor Yapma Amaçları ve Spora Yönlendirilmelerindeki Faktörler” adlı tez çalışması 20/01/2025 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Başkan

Doç. Dr. Mehmet SOYAL

.....

Danışman

Doç. Dr. Nuri Muhammet ÇELİK

.....

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Mihraç KÖROĞLU

.....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Murat ÖTER
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYANI

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını beyan eder, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sorumluluğu kabullendiğimi bildiririm.

ETHICAL DECLARATION

I declare that all the information in this thesis has been obtained within the framework of ethical behavior and academic rules, and that the source of any statements and information that do not belong to me in this study prepared in accordance with the thesis writing rules has been fully cited, and I declare that I accept all kinds of legal responsibility in case of any contrary situation.

İmza
Zafer SÖĞÜT
Tarih:20/01/2025

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN SPORCULARIN SPOR YAPMA AMAÇLARI VE SPORA YÖNLENDİRİLMELERİNDEKİ FAKTÖRLER

Zafer SÖĞÜT

Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Nuri Muhammet ÇELİK

2025, 71 Sayfa

Bu çalışmanın amacı, Batman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin spor yapma amaçları ve spora yönlendirilmesindeki faktörleri araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda, Görücü (2001) tarafından geliştirilen ve 10 maddelik “Demografik Bilgiler Anketi” ile 19 maddelik “Konu Bilgileri Anketi” kullanılmıştır. Veri toplama araçlarıyla, öğrencilerin spor yapma amaçları ve spora yönlendirilmelerindeki faktörlerin hangi demografik değişkenlere göre değiştiği incelenecektir. Araştırmanın örneklemi, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Batman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde okuyan 419 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların 255’ i erkek 164’ ü kız öğrencidir. Bu çalışmada Survey (genel tarama) modeli kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel metotları (Yüzde, Frekans ve Ki Kare) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında, %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler bilgisayarda “SPSS for Windows ver:25.0” programında çözümlenmiş, manidarlıklar. 05 düzeyinde sınanmıştır. Bu çalışmada, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören sporcuların spor yapma amaçları ve spora yönlendirilmelerindeki faktörlere bakıldığında spor katılımının çok boyutlu bir olgu olduğunu ve bireylerin sosyal çevresi, aile yapısı ve ekonomik koşulları tarafından şekillendiğini göstermektedir. Toplumsal cinsiyet, eğitim düzeyi ve sosyoekonomik durum gibi faktörlerin, spor katılımındaki eşitsizlikleri belirleyen önemli değişkenler olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor, öğrenci, yönlendirilme

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE PURPOSE OF ACTUAL SPORTS OF ATHLETES STUDYING IN THE FACULTY OF SPORTS SCIENCES AND THE FACTORS IN THEIR DIRECTION TO SPORTS

Zafer SÖĞÜT

Batman University Graduate Education Institute

Department of Physical Education and Sports

Advisor: Doç. Dr. Nuri Muhammet ÇELİK

2025, 71 Pages

The purpose of this study is to investigate the reasons for engaging in sports and the factors that influence sports participation among students at Batman University, Faculty of Sports Sciences. For this purpose, a "Demographic Information Survey" developed by Görücü (2001) consisting of 10 items and a "Subject Information Survey" consisting of 19 items were used. Using the data collection tools, it was investigated how the reasons for engaging in sports and the factors influencing sports participation of students varied according to demographic variables. The sample of the study consisted of 419 students studying at Batman University, Faculty of Sports Sciences in the 2024-2025 academic year. 255 of the participants were male and 164 were female students. A survey model was used in this study. Descriptive statistical methods (percentage, frequency, and chi-square) were used in the analysis of the data. The obtained data were analyzed using the "SPSS for Windows version: 25.0" program, and the significances were tested at the 0.05 level. In this study, looking at the sports purposes of athletes studying at the faculty of sports sciences and the factors that direct them to sports, it shows that sports participation is a multi-dimensional phenomenon and is shaped by the individuals' social environment, family structure and economic conditions. It was concluded that factors such as gender, education level and socioeconomic status are important variables that determine inequalities in sports participation.

Keywords: Sports, student, guidance

ÖN SÖZ

Araştırmamdaki her aşamada bana yardımcı olan değerli danışmanım Doç. Dr. N. Muhammet ÇELİK ve Yüksek Lisans eğitimim boyunca benden desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Hacer İmir SÖĞÜT ve aileme teşekkürlerimi sunarım.

Zafer SÖĞÜT
BATMAN-2025

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Amaç	3
1.3. Önem.....	3
1.4. Sınırlılık	3
1.5. Varsayımlar.....	3
2. KAYNAK ARAŞTIRMASI	4
2.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramları.....	4
2.1.1. Beden eğitimi ve sporun faydaları	5
2.2. Spor Yapma Amaçları	6
2.2.1. Fiziksel sağlık ve zindelik.....	6
2.2.2. Zihinsel sağlık.....	6
2.2.3. Sosyal etkileşim ve bağlar	6
2.2.4. Rekabet ve performans gelişimi	6
2.2.5. Kişisel gelişim ve öz disiplin	7
2.2.6. Eğlence ve hobi.....	7
2.3. Spora Yönlendirilmedeki Faktörler	7
2.3.1. Bireysel faktörler	7
2.3.1.1. Genetik yatkınlık.....	8
2.3.1.2. Fiziksel özellikler.....	8
2.3.1.3. Psikolojik özellikler	8
2.3.1.4. Sağlık durumu.....	9
2.3.2. Çevresel faktörler.....	9
2.3.2.1. Aile.....	9
2.3.2.2. Okul	10
2.3.2.3. Sosyal çevre	10
2.3.2.4. Medya	12
2.3.2.5. Ekonomik durum	12
2.3.2.6. Coğrafi konum	13
2.3.3. Sosyal-kültürel faktörler	13
2.3.3.1. Toplumsal cinsiyet rolleri	13
2.3.3.2. Kültürel değerler	13
2.3.3.3. Sosyoekonomik durum	14
2.3.3.4. Medya ve toplumun spor algısı.....	14
2.3.4. Psikolojik faktörler	14

2.3.4.1. Motivasyon	14
2.3.4.2. Öz güven	15
2.3.4.3. Hedef belirleme.....	15
2.3.4.4. Stres yönetimi	15
2.3.5. Fizyolojik faktörler	16
2.3.5.1. Büyüme ve gelişim	16
2.3.5.2. Fiziksel koşullanma	16
2.3.5.3. Sakatlanma riskleri	17
3. YÖNTEM	18
3.1. Araştırmanın Modeli.....	18
3.2. Evren ve Örneklem	18
3.3. Verilerin Toplanması	18
3.4. Verilerin Analizi	18
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	19
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	49
5.1 Sonuçlar	49
5.2 Öneriler	49
KAYNAKLAR	51
EKLER	58
EK-1 Demografik Bilgiler	58
EK-2 Anket Formu	59

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 4.1. Katılımcıların demografik bilgilerin ilişkin frekans dağılımlar	19
Çizelge 4.2. Katılımcıların gazete – kitap okuma alışkanlıkları ve tv izleme alışkanlıklarına ilişkin frekans ve yüzdelik dağılımlar	20
Çizelge 4.3. Katılımcıların sporla ilgili bilgilerine ilişkin frekans ve yüzdelik dağılımlar.....	21
Çizelge 4.4. Katılımcıların cinsiyetlerine göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması	22
Çizelge 4.5. Katılımcıların cinsiyetlerine göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması	22
Çizelge 4.6. Katılımcıların cinsiyetlerine göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması	23
Çizelge 4.7. Katılımcıların cinsiyetlerine göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması .	23
Çizelge 4.8. Katılımcıların cinsiyetlerine göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması	24
Çizelge 4.9. Katılımcıların cinsiyetlerine göre spora başlama amacının karşılaştırılması.....	24
Çizelge 4.10. Katılımcıların doğum yerlerine göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması..	25
Çizelge 4.11. Katılımcıların doğum yerlerine göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması	25
Çizelge 4.12. Katılımcıların doğum yerlerine göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması	26
Çizelge 4.13. Katılımcıların doğum yerlerine göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması	26
Çizelge 4.14. Katılımcıların doğum yerlerine göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması	27
Çizelge 4.15. Katılımcıların doğum yerlerine göre spora başlama amacının karşılaştırılması...	27
Çizelge 4.16. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması	28
Çizelge 4.17. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması	28
Çizelge 4.18. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması	29
Çizelge 4.19. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması	30
Çizelge 4.20. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması	30
Çizelge 4.21. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre spora başlama amacının karşılaştırılması	31
Çizelge 4.22. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması	32

Çizelge 4.23. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması	32
Çizelge 4.24. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması	33
Çizelge 4.25. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması	33
Çizelge 4.26. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması	34
Çizelge 4.27. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre spora başlama amacının karşılaştırılması	35
Çizelge 4.28. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması	35
Çizelge 4.29. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması	36
Çizelge 4.30. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması	36
Çizelge 4.31. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması	37
Çizelge 4.32. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması	37
Çizelge 4.33. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre spora başlama amacının karşılaştırılması	38
Çizelge 4.34. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması	38
Çizelge 4.35. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması	39
Çizelge 4.36. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması	40
Çizelge 4.37. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması	40
Çizelge 4.38. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması	41
Çizelge 4.39. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre spora başlama amacının karşılaştırılması	41

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

n	:Katılımcı Sayısı
f	:Frekans
ort.	:Ortalama
sd	:Standart Sapma
p	:Anlamlılık
χ^2	:Ki-Kare
%	:Yüzde

Kısaltmalar

SPSS	:İstatistiksel Analiz Programı
vd	:Ve diğerleri
ark	:Arkadaşları

1. GİRİŞ

Toplumda sporun hayattaki yeri eskiye nazaran çok büyük dereceye gelmiştir. Önceleri sadece yakalama, atma, atlama, kaçma, avlanma vb. faaliyetlerle özdeşleşen spor zaman içerisinde boş zamanları değerlendirme aracı olarak oyun ve eğlence haline bürünmüş ve nihayet önemi artıkça bir meslek haline gelmiştir (Başer, 1994). Günümüz şartlarında spor birçok amaca hitap eden bir araç olarak karşımıza çıkıyor. Günümüz modern hayatın hazırladığı teknolojik kolaylıkların bir sebebi olarak hareketsizlik ve monotonluğuna karşı bir alternatif olarak önümüze çıkmaktadır. Bir yandan da tüm bunlara karşı sağlıklı kalabilmenin bir yolu olarak görülmektedir. Hatta dünyamızda spor milli prestij olarak kullanılmaktadır (Başer, 1998). Spor hayatımıza değişik yollarla girmiştir. Her daim kişilerin ilgisini üzerine çekmeyi başarmış, insanları etkisi altına almış toplumsal bir olgudur. Günümüzün her insanın değişik beklentilerine beklenti oranında cevap vermekle kalmayıp belli başlı görevler dahi üstlenmiştir. Kitleleri kendine bağlayan, onlar için güzel zevkler, ihtiyaç doğuran bu olgu, artık toplumsal bir kurum olduğunu kabul ettirme noktasına gelmiştir (Foulquie, 1994). 20. yy' in ikinci yarısında başlayan teknolojik gelişmenin bir sonucu olarak ulaşım ve kitle iletişim araçlarındaki hızlı değişme, diğer alanlarda olduğu gibi spor alanında da kendini göstertmeyi ihmal etmemiştir. Hızlı değişen teknoloji ile beraber spor araç, gereç ve boş zamanların değerlendirmesinin kaygısı daha çok insanı spora yaklaştırmış ve ilgi duymasına olanak sağlamıştır (Aracı, 1999). Sportif etkinlikler, gün içinde hayatın monotonluğundan kurtulmaya çalışan serbest etkinliklerdir ve bir amaca yönelik yapırlar. Bunların beraber, kişilerin davranışlarının şekillenmesi üstünde amaçların büyük etkisi vardır. Yapılan çalışmalar, öncelikli olarak genç kuşağın enerji yüklü olduğunu ve bu enerjiyi çıkarmak için bir sürü yol aradıklarını ve arayacaklarını ortaya çıkarmaktadır. Yapılan çalışmalarda, bu enerjinin spor faaliyetlerine yönlendirmesiyle en iyi enerji boşalmanın olacağını belirtmektedir (Aracı, 1999). Bireylerin spora yönelmesinin sebebi motivasyondur. Enerjilerini spor ile atmak isteyen bireyler, davranışlarının temel yönlendiricisi durumunda olan motiveler sayesinde spora odaklanmaktadır (Foulquie, 1994). Spor; birçok sanat dalı gibi beğenilerek yani hem göze hem de kulağa hoş gelerek ve duygulara seslenerek yaygınlığını artırabilir. Şimdi bunlar göz önüne alırsak sporun

sağlık kazandırıcı, sosyalleştirici mutlu edici ve stresten uzaklaştırmanın yanında ön kazanmak ve maddi kazanç elde etmek gibi nitelikleri de sporun yaygınlığını artırıcı diğer önemli faktörleri arasında görülmektedir. Spor hem boş zamanları değerlendirici hem de profesyonel şekli ile rağbet gören iki yönü vardır. Bu yönleri eğitim öğretim çağındaki bireylerin farkına varmalarını sağlayacak, onları spora yönlendirecek değerlerdir (Fox ve ark, 1999).

Aile, çok bilinçli olmasa da çocuğunu spora yönlendirme çabası içerisinde. Ancak spor ortamı bulunamamaktadır. Yasalarla sorumluluk verilen spordan sorumlu yasal kurumlar bu konuda halkın çok gerisinde kalmaktadır. Okullar ise; gencin sporla ilk defa tanışması ve çeşitli branşlara yönlendirilmesinde daha fonksiyonel görülmektedir. Sınırlı imkânlarına rağmen okullar öncelikle beden eğitimi öğretmenleriyle bu konuda diğer faktörlere göre daha güzel bir ortama sahiptir. Nitekim son yıllarda okullarda beden eğitiminin mecburi ders bazındaki bağları gevşemiş ve ders dışındaki sporlara daha fazla yönelmiştir. Böylece beden eğitiminin ilmi temellerdeki yelpazesi de genişlemiştir (Fox ve ark, 1999).

1.1. Problem Durumu

Üniversite dönemi, bireyin sağlıklı bir yaşam tarzını geliştirmesi ve sürdürmesi açısından kritik bir dönemdir. Bu dönemde bireysel etkinlik içinde yer alan sosyal dönemde ve özellikle akademik ortamda, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimler üzerinde önemli bir rol oynar. Üniversitenin ilk, yetişkinlikteki tutum ve sonuçlarının şekillenmesinde toplanan bireyler, kendi çevrelerinden ve akademik yaşamlarından etkilenmektedir. Uluslararası etkinlik, sağlıklı bir yaşamın ön kayıdır. Üniversitedeki fiziksel aktivitenin bir yaşam biçimi haline getirilmesi, hem akademik başarıya hem de genel yaşam kalitelerine olumlu katkılar sağlar. Bu dönemde kazanılan fiziksel aktivitenin ortaya çıkması, ilerleyen yaşlarda etkin bir yaşam tarzının seçilmesine yardımcı olabilir.

Bu araştırma, Batman üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin spor yapma amaçlarını ve spora yönlendirilmelerindeki faktörleri belirlemeyi hedeflemektedir.

1.2. Amaç

Araştırmanın amacı, spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin spora ilgi seviyeleri, spor yapma amaçları ve spora yönlendirmelerinde etkili olan faktörlerin tespit edilmesidir.

1.3. Önem

Üniversite dönemi, bireylerin sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazanması için kritik bir süreçtir. Bu çalışma, Batman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin spora yönelme nedenlerini ve bunun sürdürülebilir bir alışkanlık olup olmadığını incelemeyi amaçlamaktadır.

1.4. Sınırlılık

- 2024-2025 Eğitim-öğretim yılında aktif olarak okumak.
- Batman Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencisi olmak.

1.5. Varsayımlar

- Öğrencilerin, anket ve ölçek sorularını içten, ciddi ve tarafsız bir şekilde yanıtladıkları kabul edilmiştir.
- Araştırmada kullanılan kaynakların yeterli olduğu düşünülmüştür.
- Belirlenen örneklemin, araştırma evrenini temsil ettiği varsayılmıştır.
- Araştırmacı tarafından hazırlanan ve alan uzmanları tarafından kapsam geçerliliği onaylanan anket ve ölçeklerin, amaca uygun olduğu ve istenen ölçümleri sağladığı kabul edilmiştir.

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

Spor, bireysel ve takım olarak yapıldığında, bireylerin kişisel becerilerini ortaya çıkarırken aynı zamanda grup içindeki birlik, dayanışma ve işbirliğini de pekiştirir. Bu da, bireylerin sosyalleşmesinde önemli bir rol oynar (Kılıç ve Arslan, 2018). Sosyal bir etkinlik olan spor, insanların kendilerini tanımasında, gelişiminde ve sağlıklı yaşam sürdürebilmelerinde önemli bir yer tutar. Sporun sosyalleşme üzerindeki etkileri, dünya genelinde farklı kültürlerden, dinlerden ve ırklardan gelen insanları kaynaştırarak toplumsal barışa katkı sağlar (Özdiç, 2005; Filiz, 2010).

Sosyalleşme, bir bireyin toplumun normlarını ve yaşam tarzını öğrenmesi ve içselleştirmesi sürecidir. Bu süreçte, birey toplumun değerlerini benimser ve kendine ait bir kimlik geliştirir. Ancak bu, sadece belirli bir davranış biçimine uymakla sınırlı değildir. Sosyalleşme, bireyin diğerleriyle etkileşime girerek ve toplumun yapısını kavrayarak ilerleyen dinamik bir süreçtir (Şahan, 2008; Kaplan ve Çetinkaya, 2014).

Fiziksel aktivite ve spor, bireylerin fiziksel, zihinsel, psikolojik, ruhsal ve sosyal gelişimlerini olumlu yönde etkileyerek, onların stres seviyelerini azaltmalarına ve motivasyonlarını artırmalarına yardımcı olur. Yüksek seviyede fiziksel aktiviteye katılım, bireylerin günlük yaşamlarında toplumsal normlara uyum sağlama yeteneklerini de artırır. Bu, sağlıklı bireylerin hem kişisel hem de toplumsal alandaki uyum düzeylerini iyileştiren bir faktördür (Yıldırım ve Bayrak, 2019).

2.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramları

Günümüzde beden eğitimi ve spor, bireylerin fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini hedefleyen bilinçli ve planlı faaliyetler olarak, genel eğitimin önemli bir parçası ve tamamlayıcısı olarak görülmektedir (Yıldıran ve Yetim, 1996). Spor, çeşitli tanımlar altında ele alınmaktadır ve bu tanımlar genellikle belirli kavramlara vurgu yapmaktadır. Bu kavramlar arasında, belirlenmiş kuralların olması, rekabetin önemli bir rol oynaması, bireysel ve kolektif olarak yapılması ve fiziksel aktivitenin yer alması öne çıkmaktadır. Bu özellikler, sporu sadece bireysel bir etkinlik olmaktan çıkarıp, kültürel bir faaliyet haline getirmektedir. Dolayısıyla, spor sosyal hayatta şekillenen ve kültürel aktivitelerin bütünü oluşturduğu bir olgu olarak kabul edilir (Beşirli, 2016).

Beden eğitimi ile spor arasındaki temel fark ise şudur: Beden eğitimi, bireyin bedensel ve ruhsal sağlığını geliştirmek amacıyla yapılan hareketlerden oluşurken, spor; bu gelişimi sağlamakla birlikte, belirli kurallara dayalı rekabet içeren ve üstün gelme amacı taşıyan aktiviteleri de kapsar (Öztürk Kuter ve Kuter, 2012).

2.1.1. Beden eğitimi ve sporun faydaları

Beden eğitimi ve spor, bireylerin olumlu kişilik özellikleri kazanmalarını, daha sosyal ve etkili iletişim kurmalarını destekler. Beden eğitimi ve spor dersinin akademik başarıyı olumsuz etkilediği düşüncesinin aksine, planlı ve amaçlı egzersizlerin, öğrencilerin sosyal ve bilişsel gelişimlerini pekiştirdiği, dolayısıyla akademik başarılarını artırdığı gösterilmiştir. Bu bağlamda, öğrenciler ve veliler, sportif etkinliklere katılımın önemini kavrayarak teşvik edilmelidir ve velilere yönelik destekleyici programlar düzenlenmelidir (Aras ve Asma, 2020).

Spor, bedensel ve ruhsal açıdan önemli faydalar sağlayan, sosyal bir etkinliktir. Sporun sağladığı sosyal yararlar şu şekilde sıralanabilir:

- Sağlık, mutluluk ve güç kazandırır.
- Sosyal ve kültürel duyarlılıkları artırır.
- Boş zamanların verimli kullanılmasına olanak sağlar.
- Arkadaşlık, liderlik, işbirliği ve hoşgörü gibi değerler kazandırır.
- Kendini kontrol etme ve başkalarına saygı gösterme becerileri geliştirilir.
- Planlı çalışma ve dinlenme alışkanlıkları kazandırır.
- Sosyal sorumluluk bilincini artırır ve kolektif çalışmayı teşvik eder.
- İş, görev ve mesleki sorumlulukları geliştirir.
- Uluslararası düzeyde dostluk, barış ve sosyal kaynaşmayı sağlar.
- Centilmenlik, dayanışma, risk alma ve cesaret gibi duyguları pekiştirir.
- Rekabet gücünü ve mücadele etme yeteneğini artırır.
- İnsan ilişkilerini geliştirir ve yaratıcı yetenekleri ön plana çıkarır.
- Kendine güveni pekiştirir.
- Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmada önemli bir rol oynar.
- Toplum içinde aidiyet duygusunu güçlendirir ve bireyin başarı duygusunu artırır.
- Kişilik gelişimine katkı sağlar ve sınırları aşan hırsı kontrol altına alır (Yetim, 2000).

2.2. Spor Yapma Amaçları

Spor yapma amaçları, bireylerin yaşam kalitesini artırmaya yönelik çeşitli fizyolojik, zihinsel, sosyal ve psikolojik hedeflere dayanır. Bu amaçlar, hem bireysel sağlık hem de toplumsal etkileşim açısından farklı şekillerde kendini gösterebilir.

2.2.1. Fiziksel sağlık ve zindelik

Sporun en yaygın amacı, fiziksel sağlığı iyileştirmektir. Düzenli egzersiz, kalp sağlığını güçlendirir, kasları ve kemikleri sağlamlaştırır, kilo kontrolüne yardımcı olur ve metabolizmanın daha verimli çalışmasını sağlar. Ayrıca, egzersiz, hipertansiyon, diyabet ve obezite gibi kronik hastalıkların riskini azaltır (Warburton et al., 2006). Fiziksel aktivite, vücutta enerji harcamasını artırarak, bireylerin genel zindeliğini artırır ve yaşam kalitelerini yükseltir.

2.2.2. Zihinsel sağlık

Spor, zihinsel sağlık üzerinde de son derece olumlu etkiler yaratır. Egzersiz sırasında beyin endorfin gibi mutluluk hormonlarını salgılar, bu da ruh halini iyileştirir ve stresle başa çıkmayı kolaylaştırır. Düzenli fiziksel aktivite, anksiyete, depresyon gibi ruhsal bozuklukların semptomlarını azaltabilir ve genel psikolojik iyilik halini artırabilir. Ayrıca, spor yapma, bireylerin zihinsel odaklanmalarını ve karar verme yetilerini geliştirebilir (Craft ve Perna, 2004).

2.2.3. Sosyal etkileşim ve bağlar

Spor, bireylerin sosyal becerilerini geliştirmelerine olanak tanır. Özellikle takım sporları, işbirliği, liderlik, iletişim ve arkadaşlık kurma gibi becerileri pekiştirir. Sosyal bağlantılar kurmak ve aidiyet duygusu geliştirmek, bireylerin toplumsal rollerini anlamalarına yardımcı olur. Spor etkinliklerine katılım, özellikle gençler için, sosyal becerilerin gelişmesinde önemli bir rol oynar, aynı zamanda grup içinde işbirliği yapma ve toplumsal sorumluluk bilincini artırır (Fraser-Thomas et al., 2005).

2.2.4. Rekabet ve performans gelişimi

Bazı bireyler, spor yapmayı daha yüksek performans hedeflerine ulaşmak amacıyla tercih eder. Rekabetçi spor, teknik becerilerin ve stratejik düşünme yeteneğinin

gelişmesine yardımcı olur. Bu tür sporlar, bireylere hedef koyma, odaklanma ve zorlukların üstesinden gelme becerileri kazandırır (Gould, 2007). Ayrıca, yarışmalara katılmak, bireylerin özsaygısını artırabilir ve başarı duygusu sağlayarak kişisel tatmin yaratabilir.

2.2.5. Kişisel gelişim ve öz disiplin

Spor yapmanın kişisel gelişim üzerinde de önemli etkileri vardır. Fiziksel aktivite, bireylerin özdisiplin kazanmalarına yardımcı olur, çünkü düzenli egzersiz, zaman yönetimini ve sorumluluk almayı gerektirir. Ayrıca, spor, kişisel hedeflere ulaşmak için motivasyon oluşturur ve bireylerin özgüvenlerini artırır (Stephan et al., 2018). Bu süreç, bireylerin yaşamlarının diğer alanlarında da daha disiplinli ve kararlı olmalarını sağlar.

2.2.6. Eğlence ve hobi

Birçok insan için spor, yalnızca fiziksel sağlık için değil, aynı zamanda eğlence ve boş zaman değerlendirme amacı taşır. Egzersiz, bireylerin stres atmalarına, günlük hayatın monotonluğundan uzaklaşmalarına ve keyifli zaman geçirmelerine olanak tanır. Bu, aynı zamanda kişinin psikolojik rahatlamasına ve sosyal ilişkilerinin güçlenmesine yardımcı olur (Penedo ve Dahn, 2005).

2.3. Spora Yönlendirilmedeki Faktörler

"Spor, bireyin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişiminde önemli bir rol oynar. Birçok çalışma, sporun bireylere sağladığı çok yönlü faydaları ortaya koymuştur (Çelik ve Şahin, 2013).

2.3.1. Bireysel faktörler

Spora ilgi ve değişimlerin bireysel özellikleri, genetik mirasları, fiziksel özellikleri, psikolojik yapısı, sağlık durumu ve bireyin kişisel ilgi ve yetenekleri gibi unsurlardan oluşur. Bu isimlerin her biri, spora devam edeceğini ve spor yapma yeteneklerini şekillendiren önemli unsurlardır. Aşağıda bu ayrıntılar bir şekilde açıklanmaktadır:

2.3.1.1. Genetik yatkınlık

Kas Tipleri: "ACTN3" geni gibi bazı genetik olasılıklar, hızlı kas liflerinin yerinde ve etkileyerek bireylerin patlayıcı güçlerinin sporlara yatkın olmasını sağlayabilir (Eynon ve ark., 2013).

Aerobik Kapasitesi: VO2 maksimum seviyeleri gibi fiziksel olarak kişilerin kişilerin genetik işlemleri vardır (Bouchard ve ark., 1998). Bu tür genetik avantajlar, gelecekte belirli spor dallarında başarılı olma potansiyelini artırabilir.

2.3.1.2. Fiziksel özellikler

Bireyin fiziksel özellikleri, spora olan ilgisi ve izlenmesini şekillendiren önemli bir faktördür.

Boy ve Kilo: Bazı spor dalları, belirli bir boy veya kilo kazancı gerektirir. Örneğin, basketbolda uzun boy avantajı sağlarken, jimnastikte daha küçük ve hafif bir yapı daha uygundur (Fleck & Kraemer, 2014).

Kas Yapısı: Kas taşıma ve gücü, özellikle güç sporları (örneğin halter) için ayrılabilir. Kas yoğunluğu yüksek olan bireyler bu tür sporlarda daha başarılı olabilir.

Esneklik ve Denge: Esneklik ve dengeli sporlar (herhangi bir yoga, jimnastik) bu dağılıma sahip bireyler için daha gösterişli olabilir (Bouchard et al, 2012). Bu fiziksel özellikler, bireyin hangi spor dalına ilgi duyacağını ve hangi branşta başarılı bir şekilde geliştiğini gösterir.

2.3.1.3. Psikolojik özellikler

Motivasyon: Spora olan ilgi, bireyin içsel veya dışsal motivasyon kaynaklarına bağlıdır. Örneğin, eğlence veya başarı hakkını, bireyin spor yapma özelliğini koruyabilir (Deci ve Ryan, 1985).

Özgüven: Spor yapanların yapacağı değişikliklerin, performansları üzerinde toplandıkları görülüyor. Özgüven, bireyin kendine olan inancını ve spordaki değişimi doğrudan etkiler (Bandura, 1997).

Rekabetçilik: Spor sırasında rekabetten hoşlanan bireyler, takım sporlarına veya bireysel yarışmalarda dallara daha fazla ilgi gösterilebilir (Gill ve Deeter, 1983).

Stres Yönetimi: Stres altında karar verme ve performans sergileme, sporla ilgilenmeye devam edebilir.

2.3.1.4. Sağlık durumu

Bireyin genel sağlık durumu, spor yapma davranışı ve spora olan ilgisi doğrudan etkiler.

Kronik Hastalıklar: Kalp hastalıkları, astım veya diyabet gibi sağlık sorunları, spor tercihini sınırlayabilir. Ancak uygun spor programları, bu bireyler için sağlık yararları sağlayabilir (Warburton ve ark., 2006).

Sakatlıklar: Spor geçmişinde sakatlık yaşayan bireyler, spora tekrar başlama konusunda çekimser olabilirler. Ancak, sporları bu bireyler için motive edici bir seçenek olabilir (Kolt ve Snyder-Mackler, 2007).

Uluslararası Uygunluk: Uluslararası olarak sağlıklı bireyler, daha geniş bir spor yelpazesi ile ilgilenme potansiyeline sahiptir (Dishman ve diğerleri, 1985).

Sağlık durumu, hem sporun bireylerinin bilgilerini hem de bireyin spora ilgisinin motivasyonunu dikkate alan önemli bir etkidir.

2.3.2. Çevresel faktörler

2.3.2.1. Aile

Ailenin spor yapabilmesi, bireyin sporla tanışmasında kritik rol oynar. spora karşı olumlu gelişmeler ve çocuklara sağladıkları destek, çocukların fiziksel aktiviteleriyle erken tanışmasını sağlar. Aile, bütün insan toplumlarında mevcut olan bir ilk gruptur. İnsanın en derin ve en köklü, kısmen organik nitelikteki özelliklerine dayanan aile, evrensel-toplumsal bir kurumdur (Dönmezer, 1994). Ailenin bir toplumsal kurum olması sebebiyle, mecburi ve nispeten sürekli kurallar topluluğunu anlattığı ifade edilebilir. Dolayısıyla, aile de bu sürekli kurallar topluluğunun en eskisi, en köklüsüdür (Nirun, 1994). Aile kavramı, günümüzde çok sık kullanılmaktadır ve hayatımızın her anında etkilidir. Ancak bilimsel inceleme amacıyla ele alındığı zaman tanımlanması, işlevlerinin belirlenmesi ve geniş anlamda toplumsal yapıyla ilişkisinin tespit edilmesinde değişik yaklaşımların bulunduğu gözlenmektedir (Yörükoğlu, 1997). Aile, en küçük toplumsal kurum olarak tanımlandığında, bu kurumun bünyesinde bulunan ana, baba ve çocukların yasalarla belirlenen kuralları yarımında, toplumsal açıdan da bazı görevleri vardır. Her aile, yaşadığı toplumun özelliklerini taşır. Toplumun değer yargılarını, gelenek ve görevlerini, beğenilerini, inançlarını, önyargılarını, kısaca kültürünü yansıtır (Yörükoğlu, 1994). Her aile, çocuklarına sahip olduğu kültürel değerleri aktarmaya çalışır. Bu, ailenin hem hakkı,

hem de görevidir (Başaran 1994). Çocukların hayattaki ilk ve en önemli sosyalleşme yeri ailedir. Rene König aileyi, ferdin ikinci doğumu, sosyokültürel doğum yaptığı yer olarak göstermektedir (Ergün, 1992). Çocuk doğumdan itibaren okul dönemine kadar öncelikle aile üyeleri ile ilişki içerisinde. Her şeyi onları taklit ederek öğrenir. Konuşma şekli, yemek yeme alışkanlığı, uyku düzeni ve okuma isteğinden müzik, sinema ve spora ilgi duymaya kadar bütün ihtiyaç ve ilgileri aile içerisinde taklit yoluyla şekillenir. Bu sebeple anne ve babasını kitap okurken çocuklar kitaba yatkın olacaktır (Öztürk, 1998).

2.3.2.2. Okul

Okul ortamı, spora yönlendirmede temel bölgelerden biridir. Beden eğitimi dersleri, spor kulüpleri ve ödülleri, bireyin sporla düzenli bir şekilde ilgilenmesine yardımcı olur. Özellikle fizyolojik rehberliği, spor oluşumlarının oluşmasında büyük bir etkindir (Müftüler ve Koca Arıtan, 2020). Aileden sonra bireyin sosyalleşmesini sağlayan kurum okuldur. Formal eğitim veren okullarda, önceden hazırlanan programlar doğrultusunda öğretim faaliyetleri sunularak, öğrencilerde istendik davranış değişikliği meydana getirilmeye çalışılır (Fidan ve Erden 1993). Gençliğin hayatının önemli bir kısmını geçirdiği kurum aileden sonra okuldur. Aile kurumunda yetişkinlerle informal ilişkiler görülmekle birlikte, okulda formal ilişkiler daha ağır basar (Tezcan, 2019). Okulda birey, ilgilerini doyurur ve kabiliyetlerini geliştirir. Parson, bir sosyal kurum olan okulun en önemli görevleri arasında sosyalleştirme ve seçme elemeyi saymaktadır (Ergün, 1992). 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 5. ve 67. Maddelerine uygun olarak 1983 1984 öğretim yılından itibaren üniversitelerde, beden eğitimi dersleri seçmeli ders olarak uygulamaya konulmuştur. Ülkemizde beden eğitimi ve spor bölümleri 1934 - 35 öğrenim yılında ilk mezunlarını vermişler ve 1980' e kadar toplam beden eğitimi öğretmeni sayısı iki bini geçmemiştir (Demirci, 1986).

2.3.2.3. Sosyal çevre

Arkadaş grubu, komşular ve spor yapan kişilerle iletişim kurabilecek, spor kapasitelerini yapabilecek. Sosyal çevrenin teşviki, kişinin bir spor dalına yönelmesini sağlar (Smith et al., 2006). Kültürün ne olduğu ya da tanımı konusunda bilim adamları çok değişik görüşler ileri sürmektedirler. Bazılarına göre kültür; ünlü bir eser, müzik ya da tiyatroyu simgelemekte, bazılarına göre ise, insanın yaptığı her türlü aktivite olarak ifade edilmektedir. Aslında kültür; insanların hayatlarını daha güzel ve daha rahat kılmak

için kendilerinin belirlediği, insanların hayatları süresince ortaya koyduğu faaliyetler alanıdır (Kale, 1999). Kültür, insanın insana ve maddeye karşı tavır alışının belirlenmesidir. Birçok sosyolog sonradan öğrenme yoluyla kazanılmayan davranışları kültürün dışında bırakmıştır. Bazı sosyologlar kültürü, bir toplumu başka bir toplumdan ayıran yaşama şekli olarak tarif etmektedirler. Yine bunlara göre kültür, ferdi olmaktan çok, sosyal değerler ve davranış sistemidir (Doğan, 1998). Kültür, bir insan topluluğunun sadece belli bir dönemle sınırlanmaz. İnsan topluluğunun varlığı ile sürer. Bir insan topluluğu siyasi bağımsızlığını kaybetse dahi kültür varlığı devam edebilir. Eğer kültür yaratıcı ve zengin ise, yabancılaşma süreci içerisine girmemiş ise, ilerde tekrar bağımsızlığını sağlayabilir (Kafesoğlu, 1996). Kültür, bir toplumun hayat tarzıdır. Millet haline gelen İnsan topluluklarının milli kültürü ortaya çıkmaktadır. Bu milli kültür, diğer milli kültürlerden müşahhas örneklerle ayırt edilebilir ve fark edilebilir özelliklerini ortaya koyar. Bu özellikleriyle kültür: grup hayatında, insanların birbirleriyle olan ilgi ve ilişkilerini belirleyen yerleşmiş örnekleri kapsar ve insanların sosyal ihtiyaçlarının tatminini sistematize etmek için vardır. Böylece kültür grup hayatını düzenler ve grup içindeki ilişkilerde çıkabilecek problemlere çözüm yolları getirmiş olur (Dönmezer, 1994). Kültür, yukarıda sözü edilen fonksiyonları sebebiyle sportif faaliyetleri de kapsar. Çünkü spor, kişiler arası ilişkiler yönünden yoğun ve yaygın olup yaşantıları sergileyen bir olgu olarak. Hem toplumsal bir nitelik taşımakta, hem de toplumsal bir ihtiyaç sayılmaktadır. Gerçekten sporun tarihi seyrine bakıldığında bu durum açıkça izlenebilmektedir (Taşmektepligil ve İmamoğlu 1996). Asya ve Avrupa kültürlerinde spor, farklı olarak algılanmaktadır. Asya'nın göçebe halkları sadece tarihi olaylarda boy göstermekle kalmayıp, spor faaliyetlerinde ilk formları oldukça erken belirtmişlerdir. M.Ö. 3000'den itibaren Altay ve Tanrı Dağları arasında belirmeye başlayan ve M.Ö. 1700 tarihinden itibaren Orta Asya'ya yavaş yavaş hakim olan Atlı Bozkır Kültürü adı altında erken dönem Türk kültürüne ait sportif faaliyetler ortaya çıkış sebepleri, uygulama biçimleri ve toplumda yerine getirdiği fonksiyonları sebebiyle dikkate alınmaktadır (Güven, 1992; Yıldırım, 1996). Öyle ki; Asya toplumlarında tabiatın aşıldığı mistik hayat anlayışının, savaş zorluklarının ve filozofik dünya görüşlerinin meydana getirdiği kültür, toplumda sporu beden ve ruh dengesinin sağlanmasında bir araç durumuna sokmuş ve onun toplumda yaygın bir şekilde kullanılması fikrini ortaya çıkarmıştır. Nitekim Batı vücut kültürünün yoğun bir yarış fikriyle karakterize edilmesi, sporun gelişim süreci içinde ruhun eğitilmesi idealini geri plana iterek vücutların putlaştırılması

neticesinin doğmasına ve böylece kitlenin değil, belli bir zümrenin tahakkümü altına girmesine ön ayak olmuştur (Taşmektepligil ve İmamoğlu 1996).

2.3.2.4. Medya

Sporun akışının sağlanması, spora olanın miktarı artar. Televizyon, internet ve sosyal medya, başarılı sporcuların örnek toplanmasına ve sporun özendirilmesine katkıda bulunur. İletişim; iki nesne arasında gerçekleşen haber, bilgi, düşünce ve yorum gibi şeylerin mesajların alışverişi sürecidir. İletişim, en kısa ve vatin haliyle haberin, bilginin ya da en genel anlamıyla kültürün insan topluluklarına dağıtımı olgusudur (Varol, 1993). İletişimin bazı tekniklerle belirli bir teknoloji uygulanarak çoğaltılıp güçlendirilerek çok sayıda kişiyi etkileyecek biçime getirilmesine kitle İletişimi, bu iş için kullanılan araçlara da kitle iletişim araçları denmektedir (Dönmezer, 2000). Diğer bir ifadeyle toplumun bütününün veya önemli bir bölümünün alıcı konumunda olduğu yani kitlelere yönelik iletişime kitle iletişimi adı verilmektedir. Belli başlı kitle iletişim araçları; gazete. Kitap, televizyon, radyo, sinema ve çeşitli dergiler ve afişlerdir. Kitle iletişim araçları, her hangi bir konudaki enformasyonu kısa zamanda geniş kitlelere yayabilmekte ve bu yüzden günlük hayatımızda çok etkili olmaktadır (Turam, 1994). Kitle iletişim araçları ve özellikle televizyon sporun topluma benimsetilmesinde vazgeçilmez fonksiyonlar üstlenen sosyal bir kurum haline gelmiştir. Televizyon, haberleşmeyi mesafe ve zaman tanımsızın hızlandıran uydu yayınlar vasıtasıyla haber kaynaklarını anında ulaştırmakta, dünyanın her yerinden sporla ilgili haberler aktarılmakta, bu sayede de insanların spora ilgileri, hızla artmaktadır (Karaküçük ve ark 1996).

2.3.2.5. Ekonomik durum

Ekonomik faktörler, spor malzemelerine erişim ve spor etkinliklerine katılım olanaklarını belirler. Maddi imkanların sınırlı olduğu yerde spor yapma imkanı azalabilir. Yapılan araştırmalar sosyo-ekonomik statünün, beden büyüklüğünü etkileyen bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır. Bu araştırmalar, üst sosyo-ekonomik düzeyden gelen çocukların daha uzun boylu ve daha ağır olduğunu göstermektedir. Bu farklılığın oluşumunda beslenme, uyku, egzersiz ve serbest zamanların değerlendirilmesi etkenlerinin rol oynadığı tespit edilmiştir. Irk da, gövde yapısını belirleyen önemli bir faktördür. Doğumla birlikte siyahların beyazlara oranla, iskelet gelişimi açısından daha üstün oldukları görülür (Yavuzer, 1998).

2.3.2.6. Coğrafi konum

Yaşanılan bölgedeki spor tesisleri ve doğal alan açısından zenginliği, fiziksel etkinliklerin ortaya çıkışını etkiler. Parklar, açık alanlar ve spor tesisleri, spor yapıyor. İnsan hayatı coğrafi şartlar yani tabiat ve toplum içinde geçer. Bunlar çevre şartlarıdır; birbirlerinden farklıdır ve farklı özellikler taşır. Sosyal çevre, bireyin çevresindeki diğer insanlardan ve bunların meydana getirdikleri teşkilatlardan, kurumlardan ve kurallardan (gelenek, görenek, örf ve adetler gibi) oluşur. Daha açık bir ifadeyle ailemiz komşularımız hısım ve akrabalarımız, arkadaşlarımız, mahallemizdeki insanlar, evimiz, kentimiz, okulumuz işyerimiz hatta televizyon, bilgisayar, otomobil, buzdolabı gibi çok sayıdaki teknolojik alet de hayatımızda etkileri olan sosyal çevremizdeki unsurlardır (Göka, 1992).

2.3.3. Sosyal-kültürel faktörler

2.3.3.1. Toplumsal cinsiyet rolleri

Toplumun kadın ve erkeklerine yüklendiği rol, spora yönelik olarak etkili olabilir. Örneğin, geleneksel toplumlarda özgür iradeye dayalı sporlara destek veriliyordu; buna karşılık kadınların spor yapma oranları, toplumsal beklentiler nedeniyle daha düşük olabilir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, spor branşlarının oluşumunda belirgin farklılıklara yol açabilir (Messner, 2002). Toplumun kadın ve erkeklere yüklediği silindir, spor branşlarını seçmesini veya spora katılım yoluyla doğrudan etkiler. Örneğin, bireysel takım sporlarının daha genel olarak yönlendirilmesi, kadınlar ise genellikle bireysel sporlara teşvik edilir. Bu durum, toplumsal cinsiyet normlarının spor üzerindeki yansımalarını gösterir (Hardin ve Greer, 2009). Kadın sporcuların ortaya çıkması, ömürleri boyunca ve genellikle fiziksel görünümüne odaklanılır. Bu durum, kadınların spor yapma motivasyonunu olumsuz yönde etkileyebilir (Cooky, Messner ve Musto, 2015).

2.3.3.2. Kültürel değerler

Bir toplumun kültürel değerleri, sporları değiştirir ve spora katılımlarını doğrudan etkiler. Örneğin, bazı kültürlerde geleneksel danslar veya yerel sporlar, fiziksel aktivitenin bir parçası olarak görülürken, diğer toplumlarda modern spor dalları ön plandadır (Coakley, 2014). Kültürel değerler, sporla kurulacak derinden etkiler. Örneğin,

Türkiye gibi bazı spor dalları gibi popüler spor dalları yoğun ilgi görürken, bazı Asya ülkelerinin geleneksel dövüş sanatları bir parçasıdır. Ayrıca Batı kültürlerinde bireysel başarıya odaklanan sporlar ön plandayken, kolektivist kültürlerde takım sporları daha yaygındı (Triandis, 1995).

2.3.3.3. Sosyoekonomik durum

Bireyin veya ailenin sosyoekonomik düzeyi, spora gidişi önemli ölçüde etkiliyor. Yüksek gelir grupları, genellikle daha fazla spor gücüne ve donanımına erişebilirken, düşük gelirli bireyler sporla daha az fırsat bulabilir. Eğitim düzeyinde spor yapma yeteneklerinin değişmesi önemli bir faktördür (Bourdieu, 2018). Sosyoekonomik durum, spora erişimini ve yenilenmesini sağlayan en önemli faktörlerden biridir. Daha yüksek gelir düzeyindeki bireyler, spor salonlarına kaydolma, özel antrenör tutma ve kaliteye sahip olma gibi avantajlara sahiptir. Öte yandan, düşük gelirli bireyler genellikle ücretsiz veya düşük ücretli spor imkanlarına yönelir. Eğitim düzeylerinin bir başka bölümüdür; yüksek eğitime sahip bireylerin sporun sağlığa faydası konusunda daha fazla saklanmasıdır (Whitehead ve Biddle, 2008).

2.3.3.4. Medya ve toplumun spor algısı

Medyanın spor branşlarına ve sporculara olan yaklaşımı, sporla ilgili algısını şekillendiriyor. Sporun medyanın popülerleştirilmesi yoluyla, özellikle gençler arasında spora olan ilgiyi artırabilir. Bununla birlikte, paranın sporun yalnızca elit düzeyde seviyesinde, amatör sporlara olan ilgiyi sınırlayabilir. Medyanın sporun popülerliğinin üzerindeki etkisi büyüktür. Medyada düzenli yer alan spor branşları, gençlerin ilgisi artıyor; örnek, futbol veya basketbol gibi sporlar medyada daha fazla yer almak için daha geniş kitleler tarafından tercih edilir (Rowe, 2009). Ancak medya aracılığıyla spor imajı bazen elit sporculara odaklanarak amatör pratikleri dışlayabilir (Billings, 2008).

2.3.4. Psikolojik faktörler

2.3.4.1. Motivasyon

Motivasyon, spora yönelmesinde en önemli psikolojik faktörlerden biridir ve ayrılır: Motivasyon, sporun azalmasında önemli bir faktördür. İçsel motivasyon, bireyin spor yaparken deneyimlediği haz, kişisel gelişim ve başarı hissiyle ilişkilidir (Deci ve Ryan, 1985). Örneğin, kişinin kendini yarmak için koşmaya başlaması.

Dışsal motivasyon ise değerler, takdir veya sosyal kabul gibi dış etkenlere dayanıklıdır. Örneğin, spor müsabakalarında madalya kazanma eğilimi veya arkadaşlarının onayını alma çabası dışsal motivasyon kaynaklarıdır (Vallerand, 1997). Motivasyonun iki türün bireyin spora olan bağlılığını artırabildiği, ancak içsel motivasyonun daha sürdürülebilir olduğu görülmüştür (Pelletier vd., 2001)..

2.3.4.2. Öz güven

Öz güven, bireyin spor yaparken kendi yeteneğine olan inancıdır ve başarıyı doğrudan etkiler. Özellikle spor performansı ve katılımı üzerinde Bandura'nın öz yeterlik teorisi önemli bir açıklama sağlar. Bu teoriye göre bireyler, spor yapabileceklerine inandıklarında daha iyi performans gösterirler ve daha kararlı olurlar (Bandura, 1997). Öz güven aynı zamanda, yeni spor dallarını denemelerinde ve zorluklarla başa çıkmalarında da rol oynar. Özellikle sporda geçmişteki başarılar, sosyal destek ve model alma öz güveni artıran faktörlerdir (Feltz, Short ve Sullivan, 2008). Örneğin, başarılı bir antrenör veya sporcu rol modeli, kendilerinin güvencesini yükseltebilir.

2.3.4.3. Hedef belirleme

Hedef belirleme, bireyin spor aktivitelerine odaklanmasını ve gelişimini göstermesini sağlar. Hem kısa vadede hem de uzun vadeli hedeflerin belirlenmesi, motivasyonu arttırmak ve bireyin spor yapma yeteneklerini sürdürülebilir hale getirmek (Locke ve Latham, 1990). Örneğin, bir bireysel başlangıçta belirli bir mesafeyi koşmayı hedeflerken, daha sonra bu hedef maraton koşmak gibi uzun vadeli bir hedefe dönüştürebilir. Hedef Belirleme Teorisine göre, açık ve zorlayıcı hedefler, daha yüksek performans gösterilmesine yol açmaktadır. Örneğin, bir bireyin 5 kilometre koşmayı hedeflemesi, daha düzenli bir antrenman rutini oluşturulmasını sağlar. Hem kısa vadede (örneğin, günlük egzersiz süresini artırmak), hem de uzun vadeli hedefler (örneğin, bir yarışmaya katılmak), bireyin spor yeteneklerini sürdürülebilir hale getirir (Zimmerman ve Schunk, 2013).

2.3.4.4. Stres yönetimi

Sporun stresle başa çıkmalarında etkili bir mekanizmadır. Ekonomik faaliyetler, endorfin salınımını artırarak ruh halini iyileştirme ve stres düzeylerini düşürür (Salmon, 2001). Ayrıca grup sporlarına katılma, sosyal destek sağlayarak stresin olumsuzluklarını

hafifletebilir (Cohen ve Wills, 1985). Özellikle düzenli fiziksel aktiviteler, bireylerin stresten kaynaklanan fiziksel ve psikolojik sorunlarla baş etmesine yardımcı olur. Bu nedenle sporun stres yönetimi önemli bir rol oynadığı birçok çalışmayla desteklenmiştir (Craft & Perna, 2004). Ayrıca düzenli spor yapan bireyler, stresli durumlara karşı daha dayanıklı hale gelir ve kendilerini kontrol etme yeteneklerini geliştirir. Grup sporları da sosyal destek sağlayarak stresi yöneterek önemli bir rol oynar (Hutchinson ve Sherman, 2014).

2.3.5. Fizyolojik faktörler

2.3.5.1. Büyüme ve gelişim

Büyüme ve gelişme, spora katılmayı ve sporun önemli ölçüde miktarını içerir. Yaş, cinsiyet ve biyolojik analizler, çocuklar ve öğrenciler için özellikle önemlidir. Çocukluk ve ergenlik dönemindeki fiziksel gelişimi, spora isimlerini belirler. Örneğin ergenlik dönemindeki hormonal değişiklikler, kas gelişiminde ve miktarında değişiklik olabilir (Malina ve ark., 2004). Cinsiyetteki bu dönemdeki farklılıklar; erkekler genellikle kas görünüm açısından daha avantajlıdır, ancak kadınlar da uygun antrenmanlarla güç kazanabilirler. Biyolojik bozulma, sporun başlamasından önce gerekli kas ve ayrıntılı sistem verilerinin belirlenmesi. Biyolojik olgunluk, spor yapısının özellikleri ve psikolojik açıdan güvenli olmasını sağlar (Malina ve ark., 2004).

2.3.5.2. Fiziksel koşullanma

Uluslararası kondisyon, spora katılmasında bir faktördür. Kondisyon, güç, dayanıklılık, esneklik gibi birçok fiziksel özellik içerir ve sporcuların performansını artırabilir. Örneğin, dayanıklılık sporlarında aerobik kapasitesi yüksek olan bireyler daha uzun süreli yüksek performans gösterebilir. Güç ve dayanıklılık gibi fiziksel özelliklere de özellikle güçlerin kapsamlı sporlarda kritik özelliklerine sahiptir. Güç, sporcuların anlık kuvvet üretimi ve kuvvetin etkilerini etkiler (Fleck ve Kraemer, 2014). Esneklik ise kas ve esneklik hareketliliğini artırır sporcuların sakatlanma riskini artırır (Behm ve Chaouachi, 2011). uluslararası kondisyon düzeyi, düzenli antrenman ve uygun beslenme ile geliştirilebilir.

2.3.5.3. Sakatlanma riskleri

Spor yaparken sakatlanma riski her zaman vardır. Bu riskler, spor türü, bireylerin görünüm özellikleri ve antrenman özelliklerine bağlı olarak değişebilir. Özellikle yüksek etkili sporlar (futbol, basketbol gibi) ani hareketler ve güçlü darbeler nedeniyle daha yüksek sakatlanma oranlarına sahiptir (Van Mechelen, 1992). Sakatlanma risklerini azaltmak için uygun ısınma, Esneme ve doğru tekniklerin kullanılması büyük önem taşır. Antrenman programlarının refahı olarak, kişilerin adaptasyonunu ve sakatlanma riskini azaltır (Shrier, 2004). Ayrıca uygun spor ürünlerinin kullanımında sakatlanma riskinin önemli ölçüde azalması mümkündür (Meeuwisse, 2014).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada betimsel araştırma yöntemlerinden birisi olan genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrenden, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin bütünü ya da ondan alınacak bir grup, örnek veya örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2011).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim-öğretim döneminde Batman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde aktif olarak okuyan 820 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, 2024-2025 eğitim-öğretim döneminde Batman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden random yöntemle seçilen 255 erkek, 164 bayan olmak üzere toplam 419 öğrenciden oluşmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, Spor Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerin aktif spor yapma durumlarının belirlenmesi üzerinde durulmuştur. Veri toplama aracı olarak, Görücü (2001) tarafından geliştirilen ve 10 maddelik “Demografik Bilgiler Anketi” ile 19 maddelik “Konu Bilgileri Anketi” kullanılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Verileri elde etmek için oluşturulan bu anketler, gerekli bilgilendirmeler yapıldıktan sonra, araştırmacı tarafından sınıf ortamında öğrencilere bizzat uygulanmıştır. Öğrencilerden toplanan veriler, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 25.00 programlarında işlenmiştir. Frekans dağılım analizleri alındıktan sonra, birbiriyle ilişkili olarak düşünülen değişkenler arasında çapraz tablolar oluşturulmuş ve bunların istatistiksel anlamlılıkları $P < 0.05$ ve $P < 0.01$ değerlerine göre yorumlanmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çizelge 4.1. Katılımcıların demografik bilgilerin ilişkin frekans dağılımlar

Değişken	Kategori	f	%
Yaş grubu	18-20 yaş	162	38,7
	21-23 yaş	122	29,1
	23+ yaş	135	32,2
Cinsiyet	Kadın	164	39,1
	Erkek	255	60,9
Doğum yeri	Kasaba - köy	48	11,5
	İlçe	143	34,1
	İl	228	54,4
Mezun olduğu lise türü	Genel Lise	57	13,6
	İmam Hatip Lisesi	58	13,8
	Meslek Lisesi	89	21,2
	Anadolu Lisesi	185	44,2
	Diğer	30	7,2
	Eğitim almamış	103	24,6
Anne eğitim durumu	İlkokul	134	32,0
	Ortaokul	64	15,3
	Lise	67	16,0
	Üniversite	51	12,2
	Eğitim almamış	56	13,4
Baba eğitim durumu	İlkokul	82	19,6
	Ortaokul	76	18,1
	Lise	122	29,1
	Üniversite	83	19,8
	Ev hanımı	352	84,0
Anne mesleği	Çalışan	67	16,0
	İşçi	90	21,5
	Memur	105	25,1
	Çiftçi	47	11,2
Baba mesleği	Serbest meslek / esnaf	140	33,4
	Emekli	37	8,8
	Düşük	45	10,7
	Orta düzey	341	81,4
Aile aylık geliri	Yüksek	33	7,9
	1-3	66	15,8
	4-5	205	48,9
	6-7	96	22,9
Ailedeki birey sayısı	7+	52	12,4
	Birinci öğretim	336	80,2
	İkinci öğretim	83	19,8
Eğitim türü	Aile	255	60,9
	Çalışma	128	30,5
	Burs	72	17,2
	Spor	34	8,1

*Birden fazla yanıt verilebilen soru olduğu için yanıt yüzdeleri toplam katılımcı yüzdesinden farklıdır.

Çizelge 4.1 incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin %38,7'sinin 18-20 yaş, %29,1'inin 21-23 yaş, %32,2'sinin ise 23 yaş ve üzerinde bulunduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre ele alındığında katılımcıların %60,9'unun erkek, %39,1'inin kadın olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların %54,4 gibi önemli bir bölümünün şehir merkezinde yaşadığı, %44,2'sinin Anadolu Lisesi mezunu olduğu, anne ve baba eğitim düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür. Tabloda yer alan bilgilere göre katılımcıların %84'ünün annesinin ev hanımı olduğu, baba mesleğinin başında ise %25,1 ile memur ve %21,5 ile işçinin geldiği tespit edilmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun aylık gelir düzeyinin orta seviyede olduğu, ailedeki birey sayısının çoğunlukla 4-5 kişi olduğu, eğitim türünün birinci öğretim ağırlıklı olduğu ve masrafların büyük oranda aileler tarafından karşılandığı belirlenmiştir.

Çizelge 4.2. Katılımcıların gazete – kitap okuma alışkanlıkları ve tv izleme alışkanlıklarına ilişkin frekans ve yüzdelik dağılımlar

Değişken	Kategori	f	%
Gazete okuma durumu	Evet	134	32,0
	Hayır	285	68,0
	Spor	106	79,1
Gazetede en çok okuduğu sayfa türü*	Siyaset	55	41,0
	Ekonomi	40	29,9
	Magazin	22	16,4
Kitap okuma durumu	Evet	336	80,2
	Hayır	83	19,8
	Roman - hikâye	256	76,2
En çok okuduğu kitap türü*	Araştırma - inceleme	111	33
	Genel ideolojik	51	15,2
	Diğer	21	6,3
TV seyretme durumu	Evet	268	64,0
	Hayır	151	36,0
	Spor	188	70,1
TV'de en çok seyrettiği programlar*	Yarışma	110	41
	Haber	100	37,3
	Belgesel	91	34
	Müzik - magazin	35	13,1
	Dizi - film	14	5,2

*Birden fazla yanıt verilebilen soru olduğu için yanıt yüzdeleri toplam katılımcı yüzdesinden farklıdır.

Çizelge 4.2'de yer alan bulgular değerlendirildiği zaman katılımcıların %68'inin gazete okuduğu, +79,1'inin gazetelerde genellikle spor sayfalarını takip ettiği, %80,2'sinin kitap okuduğu, %76,2'sinin en fazla okuduğu kitap türünün roman ve hikâye olduğu, katılımcıların %64'ünün TV izleme alışkanlığı olduğu, %70,1'inin TV üzerinden en fazla izlediği programın spor programları olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.3. Katılımcıların sporla ilgili bilgilerine ilişkin frekans ve yüzdelik dağılımlar

Değişken	Kategori	f	%
Ailede düzenli spor yapan durumu	Evet	202	48,2
	Hayır	217	51,8
Aktif spor yapma durumu	Evet	276	65,9
	Hayır	143	34,1
	5-9 yaş	116	27,7
Spora başlama yaşı	10-14 yaş	172	41,1
	15-19 yaş	97	23,2
	19+ yaş	34	8,1
Sporla hangi seviyede ilgileniyor	Amatör	320	76,4
	Profesyonel	99	23,6
Yaptığı spordan gelir elde etme durumu	Evet	62	14,8
	Hayır	357	85,2
İlgilendiği spor türü	Bireysel	237	56,6
	Takım	182	43,4
Branşı dışındaki sportif faaliyetlere katılma durumu	Evet	259	61,8
	Hayır	160	38,2
	Ailem	67	16,0
	Arkadaşlarım	59	14,1
Spora kimin yönlendirdiği	Beden eğitimi öğretmenim	69	16,5
	Kendim karar verdim	224	53,5
	Evet	249	59,4
	Hayır	170	40,6
Yaptığı sporda eğitim alma durumu	Mahalle	75	17,9
	Okul	175	41,8
	Akran grubu	59	14,1
	Kitle iletişim araçları	58	13,8
Spor yapma amacı	Spor kulübü / antrenman	52	12,4
	Sağlığını korumak	253	60,4
	Boş zamanlarımı değerlendirmek	142	33,9
	Sosyal çevre edinmek	24	5,7

Çizelge 4.3 incelendiği zaman, araştırmaya katılan bireylerin %51,8'inin ailesinde düzenli olarak spor yapan birey bulunmadığı, %65,9'unun aktif olarak spor yaptığı, %41,1'inin spora 10-14 yaş aralığında başladığı, %76,4'ünün spor ile amatör düzeyde ilgilendiği, %85,2'sinin ilgilendiği spordan herhangi bir maddi kazanç elde etmediği, %56,6'sının bireysel spor dalları ile ilgilendiği, %61,8'inin branşı dışındaki spor dallarına da katılım sağladığı, %53,5'inin spora kendi isteği ile yöneldiği, %59,4'ünün ilgilendiği spor dalına yönelik eğitim aldığı, %41,8'inin spor konusunda eğitim aldığı yerin okul ortamı olduğu, %60,4'ünün sağlığını korumak amacıyla spor yaptığı tespit edilmiştir.

H₀= Spora başlama yaşının cinsiyetle ilişkisi yoktur.

H₁= Spora başlama yaşının cinsiyetle ilişkisi vardır.

Çizelge 4.4. Katılımcıların cinsiyetlerine göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması

Cinsiyet		Spora başlama yaşı				Toplam	Ki-Kare
		5-9 yaş	10-14 yaş	15-19 yaş	19+ yaş		
Kadın	f	33	63	49	19	164	x ² =15,293; sd=3; p=,002
	%	20,1	38,4	29,9	11,6	100,0	
Erkek	f	83	109	48	15	255	
	%	32,5	42,7	18,8	5,9	100,0	
Toplam	f	116	172	97	34	419	
	%	27,7	41,1	23,2	8,1	100,0	

Çizelge 4.4' te yer alan bulgular değerlendirildiği zaman, kadın ve erkek katılımcıların spora başlama yaşları arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, kadın katılımcılara kıyasla erkek katılımcıların 5-9 yaş aralığında spora başlama düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spor seviyesinin cinsiyetle ilişkisi yoktur.

H₁= Spor seviyesinin cinsiyetle ilişkisi vardır.

Çizelge 4.5. Katılımcıların cinsiyetlerine göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması

Cinsiyet		Spordaki seviyesi		Toplam	Ki-Kare
		Amatör	Profesyonel		
Kadın	f	130	34	164	x ² =1,252; sd=1; p=,263
	%	79,3	20,7	100,0	
Erkek	f	190	65	255	
	%	74,5	25,5	100,0	
Toplam	f	320	99	419	
	%	76,4	23,6	100,0	

Çizelge 4.5' te yer alan bulgular değerlendirildiği zaman, kadın ve erkek katılımcıların sporla ilgilenme seviyeleri arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir (p>0.05). Analiz sonucu **H₀** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spor branşının cinsiyetle ilişkisi yoktur.

H₁= Spor branşının cinsiyetle ilişkisi vardır.

Çizelge 4.6. Katılımcıların cinsiyetlerine göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması

Cinsiyet		Branş türü		Toplam	Ki-Kare
		Bireysel	Takım		
Kadın	f	95	69	164	x ² =,204; sd=1; p=,652
	%	57,9	42,1	100,0	
Erkek	f	142	113	255	
	%	55,7	44,3	100,0	
Toplam	f	237	182	419	
	%	56,6	43,4	100,0	

Çizelge 4.6’da yer alan bulgulara göre kadın ve erkek katılımcıların ilgilendikleri spor branş türleri arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir (p>0.05). Analiz sonucu **H₀** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora yönlendirilmenin cinsiyetle ilişkisi yoktur.

H₁= Spora yönlendirilmenin cinsiyetle ilişkisi vardır.

Çizelge 4.7. Katılımcıların cinsiyetlerine göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması

Cinsiyet		Spora yönlendiren				Toplam	Ki-Kare
		Aile	Arkadaş	Beden eğitimi öğretmeni	Kendi kararı		
Kadın	f	15	22	37	90	164	x ² =14,156; sd=3; p=,003
	%	9,1	13,4	22,6	54,9	100,0	
Erkek	f	52	37	32	134	255	
	%	20,4	14,5	12,5	52,5	100,0	
Toplam	f	67	59	69	224	419	
	%	16,0	14,1	16,5	53,5	100,0	

Çizelge 4.7 incelendiği zaman, kadın ve erkek katılımcıları spora yönlendiren kişilerin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan bulgulara göre, kendi kararı ile spora yönelen kadın ve erkek oranının birbirine yakın olduğu belirlenmiş, buna karşılık kadın katılımcıların beden eğitimi öğretmenin yönlendirmesi ile spora katılım sağlama düzeylerinin erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spor eğitimi aldığı yerin cinsiyetle ilişkisi yoktur.

H₁= Spor eğitimi aldığı yerin cinsiyetle ilişkisi vardır.

Çizelge 4.8. Katılımcıların cinsiyetlerine göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması

Cinsiyet		Sporda temel eğitim alınan yer					Toplam	Ki-Kare
		Mahalle	Okul	Akran grubu	Kitle iletişim araçları	Spor kulübü / antrenman		
Kadın	f	16	88	19	21	20	164	x ² =20,521; sd=4; p=,000
	%	9,8	53,7	11,6	12,8	12,2	100,0	
Erkek	f	59	87	40	37	32	255	
	%	23,1	34,1	15,7	14,5	12,5	100,0	
Toplam	f	75	175	59	58	52	419	
	%	17,9	41,8	14,1	13,8	12,4	100,0	

Çizelge 4.8 de yer alan bulgulara göre, kadın ve erkek katılımcıların sporda temel eğitimi aldıkları yerler arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, erkek katılımcıların mahallede spor eğitimi alma durumlarının, kadınların ise okul ortamında spor eğitimi alma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora başlama amacının cinsiyetle ilişkisi yoktur.

H₁= Spora başlama amacının cinsiyetle ilişkisi vardır.

Çizelge 4.9. Katılımcıların cinsiyetlerine göre spora başlama amacının karşılaştırılması

Cinsiyet		Spora başlama amacı			Toplam	Ki-Kare
		Sağlığını korumak	Boş zamanlarını değerlendirmek	Sosyal çevre edinmek		
Kadın	f	95	56	13	164	x ² =2,549; sd=2; p=,280
	%	57,9	34,1	7,9	100,0	
Erkek	f	158	86	11	255	
	%	62,0	33,7	4,3	100,0	
Toplam	f	253	142	24	419	
	%	60,4	33,9	5,7	100,0	

Çizelge 4.9' da yer alan bulgulara göre, cinsiyet değişkenine göre katılımcıların spora başlama amaçları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir (p>0.05). Analiz sonucu **H₀** hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spora başlama yaşlarının doğum yeri ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spora başlama yaşlarının doğum yeri ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.10. Katılımcıların doğum yerlerine göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması

Doğum yeri		Spora başlama yaşı				Toplam	Ki-Kare
		5-9 yaş	10-14 yaş	15-19 yaş	19+ yaş		
Kasaba	- f	17	22	6	3	48	$\chi^2=20,586$; sd=6; p=,002
köy	%	35,4	45,8	12,5	6,3	100,0	
İlçe	f	45	58	38	2	143	
	%	31,5	40,6	26,6	1,4	100,0	
İl	f	54	92	53	29	228	
	%	23,7	40,4	23,2	12,7	100,0	
Toplam	f	116	172	97	34	419	
	%	27,7	41,1	23,2	8,1	100,0	

Çizelge 4.10’ da yer alan bulgulara göre, katılımcıların spora başlama yaşlarının doğum yerlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre 19 yaş ve üzerinde spora başlayanların ilde, 5-9 yaş aralığında spora başlayan katılımcıların kasaba ya da köyde doğdukları tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spor seviyesinin doğum yeri ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spor seviyesinin doğum yeri ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.11. Katılımcıların doğum yerlerine göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması

Doğum yeri		Spordaki seviyesi		Toplam	Ki-Kare
		Amatör	Profesyonel		
Kasaba - köy	f	41	7	48	$\chi^2=9,462$; sd=2; p=,009
	%	85,4	14,6	100,0	
İlçe	f	97	46	143	
	%	67,8	32,2	100,0	
İl	f	182	46	228	
	%	79,8	20,2	100,0	
Toplam	f	320	99	419	
	%	76,4	23,6	100,0	

Çizelge 4.11 incelendiği zaman, doğum yerlerine göre katılımcıların sporla ilgilenme seviyelerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre, kasaba ve köyde doğmuş olan katılımcıların sporla amatör olarak ilgilenme, ilçe merkezi ya da ilde doğmuş olan katılımcıların ise sporla profesyonel olarak ilgilenme düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spor branşının doğum yeri ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spor branşının doğum yeri ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.12. Katılımcıların doğum yerlerine göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması

Doğum yeri		Branş türü		Toplam	Ki-Kare
		Bireysel	Takım		
Kasaba - köy	f	20	28	48	x ² =28,639; sd=2; p=,000
	%	41,7	58,3	100,0	
İlçe	f	61	82	143	
	%	42,7	57,3	100,0	
İl	f	156	72	228	
	%	68,4	31,6	100,0	
Toplam	f	237	182	419	
	%	56,6	43,4	100,0	

Çizelge 4.12 incelendiği zaman, doğum yerlerine göre katılımcıların katıldıkları spor branşlarının anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre, diğer yerleşim yerlerinde doğmuş olan katılımcılara kıyasla il merkezinde doğmuş olan katılımcılarda bireysel spor dalları ile ilgilenme sıklığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora yönlendirilmenin doğum yeri ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora yönlendirilmenin doğum yeri ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.13. Katılımcıların doğum yerlerine göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması

Doğum yeri		Spora yönlendiren				Toplam	Ki-Kare
		Aile	Arkadaş	Beden eğitimi öğretmeni	Kendi kararı		
Kasaba - köy	f	7	3	16	22	48	x ² =24,601; sd=6; p=,000
	%	14,6	6,3	33,3	45,8	100,0	
İlçe	f	33	26	15	69	143	
	%	23,1	18,2	10,5	48,3	100,0	
İl	f	27	30	38	133	228	
	%	11,8	13,2	16,7	58,3	100,0	
Toplam	f	67	59	69	224	419	
	%	16,0	14,1	16,5	53,5	100,0	

Çizelge 4.13 incelendiği zaman katılımcıları spora yönlendiren kişilerin doğum yerlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, il merkezinde doğmuş olan kişilerin kendi kararı ile spora yönelme durumlarının diğer yerleşim yerlerinde doğan kişilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Aile yönlendirmesi ile spora yönelen kişilerin ise ilçe merkezinde doğma oranlarının diğer yerleşim yerlerinde doğmuş bireylerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spor eğitimi aldığı yerin doğum yeri ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spor eğitimi aldığı yerin doğum yeri ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.14. Katılımcıların doğum yerlerine göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması

Sporda temel eğitim alınan yer									
Doğum yeri			Mahalle	Okul	Akran grubu	Kitle iletişim araçları	Spor kulübü / antrenman	Toplam	Ki-Kare
Kasaba	-	f	15	25	3	2	3	48	x²=30,962; sd=8; p=,000
köy		%	31,3	52,1	6,3	4,2	6,3	100,0	
İlçe		f	25	41	27	23	27	143	
		%	17,5	28,7	18,9	16,1	18,9	100,0	
İl		f	35	109	29	33	22	228	
		%	15,4	47,8	12,7	14,5	9,6	100,0	
Toplam		f	75	175	59	58	52	419	
		%	17,9	41,8	14,1	13,8	12,4	100,0	

Çizelge 4.14' te yer alan bulgulara göre, katılımcıların doğum yerlerine göre spor temel eğitimi aldıkları yerlerin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, ilçe merkezlerinde doğan bireylere kıyasla köy-kasaba ve il merkezinde doğan bireylerin temel spor eğitimini mahallede alma sıklıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora başlama amacının doğum yeri ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora başlama amacının doğum yeri ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.15. Katılımcıların doğum yerlerine göre spora başlama amacının karşılaştırılması

Doğum yeri		Spora başlama amacı			Toplam	Ki-Kare
		Sağlığını korumak	Boş zamanlarını değerlendirmek	Sosyal çevre edinmek		
Kasaba - köy	f	31	17	0	48	
	%	64,6	35,4	0,0	100,0	
İlçe	f	84	50	9	143	
	%	58,7	35,0	6,3	100,0	$\chi^2=3,471$;
İl	f	138	75	15	228	sd=4;
	%	60,5	32,9	6,6	100,0	p=,482
Toplam	f	253	142	24	419	
	%	60,4	33,9	5,7	100,0	

Çizelge 4.15 incelendiği zaman, araştırmaya katılan bireylerin doğum yerlerine göre spora başlama amaçlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Analiz sonucu **H₀** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora başlama yaşının anne eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora başlama yaşının anne eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.16. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması

Anne eğitim durumu		Spora başlama yaşı				Toplam	Ki-Kare
		5-9 yaş	10-14 yaş	15-19 yaş	19+ yaş		
Eğitim	f	22	31	26	24	103	x ² =86,382; sd=12; p=,000
almamış	%	21,4	30,1	25,2	23,3	100,0	
İlkokul	f	20	66	40	8	134	
	%	14,9	49,3	29,9	6,0	100,0	
Ortaokul	f	16	32	16	0	64	
	%	25,0	50,0	25,0	0,0	100,0	
Lise	f	32	24	9	2	67	
	%	47,8	35,8	13,4	3,0	100,0	
Üniversite	f	26	19	6	0	51	
	%	51,0	37,3	11,8	0,0	100,0	
Toplam	f	116	172	97	34	419	
	%	27,7	41,1	23,2	8,1	100,0	

Çizelge 4.16 incelendiğinde anne eğitim durumlarına göre katılımcıların spora başlama yaşlarının anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre anne eğitim durumu ilkököl ve ortaokul olan katılımcılara kıyasla anne eğitim durumu lise ve üniversite olan katılımcıların 5-9 yaş aralığında spora başlama sıklıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin anne eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H₁= Sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin anne eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.17. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması

Anne eğitim durumu		Spordaki seviyesi		Toplam	Ki-Kare
		Amatör	Profesyonel		
Eğitim almamış	f	90	13	103	x ² =37,560; sd=4; p=,000
	%	87,4	12,6	100,0	
İlkokul	f	113	21	134	
	%	84,3	15,7	100,0	
Ortaokul	f	50	14	64	
	%	78,1	21,9	100,0	
Lise	f	40	27	67	
	%	59,7	40,3	100,0	
Üniversite	f	27	24	51	
	%	52,9	47,1	100,0	
Toplam	f	320	99	419	
	%	76,4	23,6	100,0	

Çizelge 4.17’ de yer alan bulgulara göre, katılımcıların anne eğitim durumlarına göre spordaki seviyelerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre, anne eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılara kıyasla anne eğitim düzeyi düşük olan katılımcılarda sporla amatör olarak ilgilenme sıklığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Benzer şekilde anne eğitim düzeyi lise ve üniversite olan

katılımcıların anne eğitim durumu daha düşük seviyede olan katılımcılara kıyasla sporla profesyonel olarak ilgilenme düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spor branşı türünün anne eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spor branşı türünün anne eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.18. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması

Anne eğitim durumu		Branş türü		Toplam	Ki-Kare
		Bireysel	Takım		
Eğitim almamış	f	55	48	103	$\chi^2=15,590$; sd=4; p=,004
	%	53,4	46,6	100,0	
İlkokul	f	90	44	134	
	%	67,2	32,8	100,0	
Ortaokul	f	28	36	64	
	%	43,8	56,3	100,0	
Lise	f	42	25	67	
	%	62,7	37,3	100,0	
Üniversite	f	22	29	51	
	%	43,1	56,9	100,0	
Toplam	f	237	182	419	
	%	56,6	43,4	100,0	

Çizelge 4.18 incelendiği zaman, araştırmaya katılan bireylerin anne eğitim durumlarına göre ilgilendikleri spor branşlarının anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Anne eğitim düzeyi üniversite olan katılımcıların takım sporları ile ilgilenme düzeylerinin diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu ($p<0.05$), anne eğitim durumu ilkököl olan katılımcıların ise bireysel sporlar ile ilgilenme düzeylerinin diğer bireylerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora yönlendirilmenin anne eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora yönlendirilmenin anne eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.19. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması

Anne eğitim durumu		Spora yönlendiren				Toplam	Ki-Kare
		Aile	Arkadaş	Beden eğitimi öğretmeni	Kendi kararı		
Eğitim almamış	f	0	14	13	76	103	x ² =80,450; sd=12; p=,000
	%	0,0	13,6	12,6	73,8	100,0	
İlkokul	f	20	23	18	73	134	
	%	14,9	17,2	13,4	54,5	100,0	
Ortaokul	f	12	3	25	24	64	
	%	18,8	4,7	39,1	37,5	100,0	
Lise	f	23	9	3	32	67	
	%	34,3	13,4	4,5	47,8	100,0	
Üniversite	f	12	10	10	19	51	
	%	23,5	19,6	19,6	37,3	100,0	
Toplam	f	67	59	69	224	419	
	%	16,0	14,1	16,5	53,5	100,0	

Çizelge 4.19 incelendiği zaman katılımcıları spora yönlendiren kişilerin anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre, annesi eğitim almamış bireylerin kendi isteği ile spora yönelme düzeylerinin daha yüksek olduğu (p<0.05), annesi lise mezunu olan katılımcıların ise diğer katılımcılara kıyasla aile yönlendirmesi ile spora yönelme düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Sporda eğitim aldığı yerin anne eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H₁= Sporda eğitim aldığı yerin anne eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.20. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması

Anne eğitim durumu		Sporda temel eğitim alınan yer					Toplam	Ki-Kare
		Mahalle	Okul	Akran grubu	Kitle iletişim araçları	Spor kulübü / antrenman		
Eğitim almamış	f	28	45	10	14	6	103	x ² =59,750; sd=16; p=,000
	%	27,2	43,7	9,7	13,6	5,8	100,0	
İlkokul	f	25	61	19	13	16	134	
	%	18,7	45,5	14,2	9,7	11,9	100,0	
Ortaokul	f	6	35	15	5	3	64	
	%	9,4	54,7	23,4	7,8	4,7	100,0	
Lise	f	3	20	11	18	15	67	
	%	4,5	29,9	16,4	26,9	22,4	100,0	
Üniversite	f	13	14	4	8	12	51	
	%	25,5	27,5	7,8	15,7	23,5	100,0	
Toplam	f	75	175	59	58	52	419	
	%	17,9	41,8	14,1	13,8	12,4	100,0	

Çizelge 4.20 incelendiğinde katılımcıların anne eğitim durumlarına göre sporda temel eğitim aldıkları yerlerin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan

sonuçlara göre, annesi eğitim almamış kişilerin diğer katılımcılara kıyasla spor eğitimini mahallede alma düzeylerinin daha yüksek olduğu ($p<0.05$), diğer katılımcılara kıyasla annesi ortaokul mezunu olan katılımcıların ise spor eğitimini okulda alma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora başlama amacının anne eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora başlama amacının anne eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.21. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre spora başlama amacının karşılaştırılması

Anne eğitim durumu		Spora başlama amacı			Toplam	Ki-Kare
		Sağlığını korumak	Boş zamanlarını değerlendirmek	Sosyal çevre edinmek		
Eğitim almamış	f	76	21	6	103	$\chi^2=20,254$; sd=8; p=,009
	%	73,8	20,4	5,8	100,0	
İlkokul	f	76	50	8	134	
	%	56,7	37,3	6,0	100,0	
Ortaokul	f	42	19	3	64	
	%	65,6	29,7	4,7	100,0	
Lise	f	28	34	5	67	
	%	41,8	50,7	7,5	100,0	
Üniversite	f	31	18	2	51	
	%	60,8	35,3	3,9	100,0	
Toplam	f	253	142	24	419	
	%	60,4	33,9	5,7	100,0	

Çizelge 4.21 incelendiği zaman katılımcıların spora başlama amaçlarının anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre, diğer katılımcılara kıyasla annesi eğitim almamış katılımcıların sağlığını koruma amacıyla spor yapma düzeylerinin daha yüksek olduğu ($p<0.05$), annesi lise mezunu olan katılımcıların ise boş zamanlarını değiştirmek için spor yapma düzeylerinin diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora başlama yaşının baba eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora başlama yaşının baba eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.22. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması

Baba eğitim durumu		Spora başlama yaşı				Toplam	Ki-Kare
		5-9 yaş	10-14 yaş	15-19 yaş	19+ yaş		
Eğitim	f	14	21	13	8	56	x ² =34,507; sd=12; p=,001
almamış	%	25,0	37,5	23,2	14,3	100,0	
İlkokul	f	19	37	23	3	82	
	%	23,2	45,1	28,0	3,7	100,0	
Ortaokul	f	10	42	21	3	76	
	%	13,2	55,3	27,6	3,9	100,0	
Lise	f	38	49	20	15	122	
	%	31,1	40,2	16,4	12,3	100,0	
Üniversite	f	35	23	20	5	83	
	%	42,2	27,7	24,1	6,0	100,0	
Toplam	f	116	172	97	34	419	
	%	27,7	41,1	23,2	8,1	100,0	

Çizelge 4.22 incelendiği zaman katılımcıların spora başlama yaşlarının baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre, baba eğitim düzeyi lise ve üniversite olan katılımcıların 5-9 yaş ile 10-14 yaş aralığında spora başlama düzeylerinin diğer katılımcılardan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Bu kapsamda baba eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin spora küçük yaşlarda yöneldikleri tespit edilmiştir. Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spordaki seviyenin baba eğitim durumu ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spordaki seviyenin baba eğitim durumu ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.23. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması

Baba eğitim durumu		Spordaki seviyesi		Toplam	Ki-Kare
		Amatör	Profesyonel		
Eğitim almamış	f	50	6	56	x ² =17,606; sd=4; p=,001
	%	89,3	10,7	100,0	
İlkokul	f	61	21	82	
	%	74,4	25,6	100,0	
Ortaokul	f	65	11	76	
	%	85,5	14,5	100,0	
Lise	f	92	30	122	
	%	75,4	24,6	100,0	
Üniversite	f	52	31	83	
	%	62,7	37,3	100,0	
Toplam	f	320	99	419	
	%	76,4	23,6	100,0	

Çizelge 4.23 incelendiği zaman, katılımcıların sporla ilgilenme seviyelerinin baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, baba eğitim düzeyi düşük olan katılımcılara kıyasla baba eğitim düzeyi

yüksek olan katılımcıların sporla profesyonel olarak ilgilenme düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spor branşının baba eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spor branşının baba eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.24. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması

Baba eğitim durumu		Branş türü		Toplam	Ki-Kare
		Bireysel	Takım		
Eğitim almamış	f	29	27	56	$\chi^2=1,702$; $sd=4$; $p=,790$
	%	51,8	48,2	100,0	
İlkokul	f	46	36	82	
	%	56,1	43,9	100,0	
Ortaokul	f	45	31	76	
	%	59,2	40,8	100,0	
Lise	f	73	49	122	
	%	59,8	40,2	100,0	
Üniversite	f	44	39	83	
	%	53,0	47,0	100,0	
Toplam	f	237	182	419	
	%	56,6	43,4	100,0	

Çizelge 4.24 te yer alan bulgular değerlendirildiği zaman katılımcıların ilgilendikleri spor branşlarının baba eğitim düzeyi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$). Analiz sonucu H_0 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spora yönlendirilmenin baba eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spora yönlendirilmenin baba eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.25. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması

Baba eğitim durumu		Spora yönlendiren				Toplam	Ki-Kare
		Aile	Arkadaş	Beden eğitimi öğretmeni	Kendi kararı		
Eğitim almamış	f	3	12	9	32	56	$\chi^2=33,435$; $sd=12$; $p=,001$
	%	5,4	21,4	16,1	57,1	100,0	
İlkokul	f	12	10	16	44	82	
	%	14,6	12,2	19,5	53,7	100,0	
Ortaokul	f	3	6	12	55	76	
	%	3,9	7,9	15,8	72,4	100,0	
Lise	f	32	18	17	55	122	
	%	26,2	14,8	13,9	45,1	100,0	
Üniversite	f	17	13	15	38	83	
	%	20,5	15,7	18,1	45,8	100,0	
Toplam	f	67	59	69	224	419	
	%	16,0	14,1	16,5	53,5	100,0	

Çizelge 4.25 incelendiğinde araştırmaya katılan bireyleri spora yönlendiren kişilerin baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Elde edilen sonuçlara göre, baba eğitim düzeyi ortaokul olan katılımcıların diğer baba eğitim düzeyine sahip olan katılımcılara kıyasla spora kendi istekleriyle yönelme düzeylerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spor eğitimi aldığı yerin baba eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spor eğitimi aldığı yerin baba eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.26. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması

Baba durumu	eğitim	Sporda temel eğitim alınan yer					Toplam	Ki-Kare
		Mahalle	Okul	Akran grubu	Kitle iletişim araçları	Spor kulübü / antrenman		
Eğitim almamış	f	18	32	0	6	0	56	$\chi^2=84,173$; sd=16; p=,000
	%	32,1	57,1	0,0	10,7	0,0	100,0	
İlkokul	f	16	32	14	12	8	82	
	%	19,5	39,0	17,1	14,6	9,8	100,0	
Ortaokul	f	18	21	12	19	6	76	
	%	23,7	27,6	15,8	25,0	7,9	100,0	
Lise	f	7	66	26	8	15	122	
	%	5,7	54,1	21,3	6,6	12,3	100,0	
Üniversite	f	16	24	7	13	23	83	
	%	19,3	28,9	8,4	15,7	27,7	100,0	
Toplam	f	75	175	59	58	52	419	
	%	17,9	41,8	14,1	13,8	12,4	100,0	

Çizelge 4.26 da yer alan bulgular incelendiği zaman katılımcıların baba eğitim durumu değişkenine göre sporda temel eğitimi aldığı yerin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, babası eğitim almamış katılımcılar ile babası lise mezunu olan katılımcıların sporda temel eğitimi okulda alma düzeylerinin diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora başlama amacının baba eğitim seviyesi ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora başlama amacının baba eğitim seviyesi ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.27. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre spora başlama amacının karşılaştırılması

Baba eğitim durumu		Spora başlama amacı			Toplam	Ki-Kare
		Sağlığını korumak	Boş zamanlarını değerlendirmek	Sosyal çevre edinmek		
Eğitim almamış	f	41	11	4	56	x ² =19,675; sd=8; p=,012
	%	73,2	19,6	7,1	100,0	
İlkokul	f	57	20	5	82	
	%	69,5	24,4	6,1	100,0	
Ortaokul	f	34	39	3	76	
	%	44,7	51,3	3,9	100,0	
Lise	f	75	40	7	122	
	%	61,5	32,8	5,7	100,0	
Üniversite	f	46	32	5	83	
	%	55,4	38,6	6,0	100,0	
Toplam	f	253	142	24	419	
	%	60,4	33,9	5,7	100,0	

Çizelge 4.27 incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin sporla ilgilenme amaçlarının baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlara göre, babası eğitim almamış katılımcılar ile babası ilkokul mezunu olan katılımcıların sağlıklarını korumak amacıyla spor yapma düzeylerinin babası ortaokul, lise ve üniversite mezunu olan katılımcılardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora başlama yaşının aylık gelir durumu ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora başlama yaşının aylık gelir durumu ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.28. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması

Aile durumu	aylık gelir	Spora başlama yaşı				Toplam	Ki-Kare
		5-9 yaş	10-14 yaş	15-19 yaş	19+ yaş		
Düşük	f	15	6	19	5	45	x ² =26,911; sd=6; p=,000
	%	33,3	13,3	42,2	11,1	100,0	
Orta düzey	f	85	156	73	27	341	
	%	24,9	45,7	21,4	7,9	100,0	
Yüksek	f	16	10	5	2	33	
	%	48,5	30,3	15,2	6,1	100,0	
Toplam	f	116	172	97	34	419	
	%	27,7	41,1	23,2	8,1	100,0	

Çizelge 4.28 incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin spora başlama yaşlarının aylık gelir durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, gelir düzeyi yüksek olan bireylerin 5-9 yaş aralığında spora başladığı, gelir düzeyi orta seviyede olan katılımcıların 10-14 yaş arasında spora başladıkları, düşük gelir düzeyine sahip olan katılımcıların ise çoğunluğunun 15-19 yaş

aralığında spora yöneldikleri belirlenmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spor seviyesinin aylık gelir durumu ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spor seviyesinin aylık gelir durumu ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.29. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması

Aile aylık gelir durumu		Spordaki seviyesi		Toplam	Ki-Kare
		Amatör	Profesyonel		
Düşük	f	33	12	45	$\chi^2=49,335$; sd=2; p=,000
	%	73,3	26,7	100,0	
Orta düzey	f	278	63	341	
	%	81,5	18,5	100,0	
Yüksek	f	9	24	33	
	%	27,3	72,7	100,0	
Toplam	f	320	99	419	
	%	76,4	23,6	100,0	

Çizelge 4.29 incelendiği zaman araştırmaya dahil edilen katılımcıların sporla ilgilenme seviyelerinin aylık gelir durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre, aile gelir düzeyi yüksek olan bireylerin sporla profesyonel olarak ilgilenme düzeylerinin diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu ($p<0.05$), aile gelir düzeyi orta seviyede olan bireylerin ise diğer gelir düzeylerine sahip katılımcılara kıyasla sporla profesyonel olarak ilgilenme düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spor branşının aylık gelir durumu ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spor branşının aylık gelir durumu ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.30. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması

Aile aylık gelir durumu		Branş türü		Toplam	Ki-Kare
		Bireysel	Takım		
Düşük	f	31	14	45	$\chi^2=9,416$; sd=2; p=,009
	%	68,9	31,1	100,0	
Orta düzey	f	181	160	341	
	%	53,1	46,9	100,0	
Yüksek	f	25	8	33	
	%	75,8	24,2	100,0	
Toplam	f	237	182	419	
	%	56,6	43,4	100,0	

Çizelge 4.30 incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin aile gelir durumlarına göre ilgilendikleri spor dallarının anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, diğer gelir düzeylerine sahip olan katılımcılar ile karşılaştırıldığı zaman yüksek gelir düzeyine sahip olan katılımcıların bireysel spor

dalları ile ilgilenme düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spora yönlendirilmenin aylık gelir durumu ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spora yönlendirilmenin aylık gelir durumu ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.31. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması

Aile durumu	aylık gelir	Spora yönlendiren		Beden eğitimi öğretmeni	Kendi kararı	Toplam	Ki-Kare
		Aile	Arkadaş				
Düşük	f	9	3	9	24	45	$\chi^2=12,366$; $sd=6$; $p=,054$
	%	20,0	6,7	20,0	53,3	100,0	
Orta düzey	f	49	56	53	183	341	
	%	14,4	16,4	15,5	53,7	100,0	
Yüksek	f	9	0	7	17	33	
	%	27,3	0,0	21,2	51,5	100,0	
Toplam	f	67	59	69	224	419	
	%	16,0	14,1	16,5	53,5	100,0	

Çizelge incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin aylık gelir durumlarına göre kendilerini spora yönlendiren kişilerin anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$). Analiz sonucu H_0 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spor eğitimi aldığı yerin aylık gelir durumu ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spor eğitimi aldığı yerin aylık gelir durumu ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.32. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması

Aile durumu	aylık gelir	Sporda temel eğitim alınan yer					Toplam	Ki-Kare
		Mahalle	Okul	Akran grubu	Kitle iletişim araçları	Spor kulübü / antrenman		
Düşük	f	13	14	3	6	9	45	$\chi^2=29,080$; $sd=6$; $p=,000$
	%	28,9	31,1	6,7	13,3	20,0	100,0	
Orta düzey	f	53	158	50	42	38	341	
	%	15,5	46,3	14,7	12,3	11,1	100,0	
Yüksek	f	9	3	6	10	5	33	
	%	27,3	9,1	18,2	30,3	15,2	100,0	
Toplam	f	75	175	59	58	52	419	
	%	17,9	41,8	14,1	13,8	12,4	100,0	

Çizelge 4.32 incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin aylık gelir durumlarına göre sporda temel eğitimi aldıkları yerlerin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre, diğer katılımcılara kıyasla düşük ve orta gelir düzeyine sahip olan katılımcıların temel spor eğitimini mahallede alma düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Bunun yanında düşük ve orta gelir düzeyinde yer alan katılımcılara kıyasla yüksek gelir düzeyine sahip olan katılımcıların spor eğitim

sürecinde kitle iletişim araçlarından yararlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spora başlama amacını aylık gelir durumu ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spora başlama amacının aylık gelir durumu ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.33. Katılımcıların aile aylık gelir durumlarına göre spora başlama amacının karşılaştırılması

Aile durumu	aylık gelir	Sağlığını korumak	Spora başlama amacı		Toplam	Ki-Kare
			Boş zamanlarını değerlendirmek	Sosyal çevre edinmek		
Düşük	f	29	15	1	45	$\chi^2=11,957$; sd=4; p=,018
	%	64,4	33,3	2,2	100,0	
Orta düzey	f	213	108	20	341	
	%	62,5	31,7	5,9	100,0	
Yüksek	f	11	19	3	33	
	%	33,3	57,6	9,1	100,0	
Toplam	f	253	142	24	419	
	%	60,4	33,9	5,7	100,0	

Çizelge 4.33 incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin spora başlama amaçlarının aile aylık gelir durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre, yüksek gelir düzeyine sahip ailelerde yaşayan katılımcıların sağlıklarını koruma amacıyla spor yapma düzeylerinin düşük ve orta gelir düzeyine sahip ailelerde yaşayan katılımcılardan daha düşük olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Buna karşılık düşük ve orta gelir düzeyine sahip katılımcılar ile kıyaslandığı zaman, yüksek gelir düzeyine sahip ailelerde yaşayan katılımcılarda boş zamanları değerlendirmek amacıyla spor yapma düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spora başlama yaşının ailedeki birey sayısı ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spora başlama yaşının ailedeki birey sayısı ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.34. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre spora başlama yaşlarının karşılaştırılması

Ailedeki birey sayısı		Spora başlama yaşı				Toplam	Ki-Kare
		5-9 yaş	10-14 yaş	15-19 yaş	19+ yaş		
1-3	f	26	19	16	5	66	$\chi^2=48,733$; sd=9; p=,000
	%	39,4	28,8	24,2	7,6	100,0	
4-5	f	62	99	37	7	205	
	%	30,2	48,3	18,0	3,4	100,0	
6-7	f	20	27	37	12	96	
	%	20,8	28,1	38,5	12,5	100,0	
7+	f	8	27	7	10	52	
	%	15,4	51,9	13,5	19,2	100,0	
Toplam	f	116	172	97	34	419	
	%	27,7	41,1	23,2	8,1	100,0	

Çizelge 4.34 incelendiğinde ailedeki birey sayısına göre katılımcıların spora başlama yaşlarının anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, ailedeki birey sayısı 1-3 olan katılımcıların diğer katılımcılara kıyasla spora 5-9 yaş aralığında başlama düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Ailede 7 ve daha fazla kişi bulunan katılımcıların diğer katılımcılara kıyasla spora 10-14 yaş aralığında başlama düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Bunun yanında diğer katılımcılara kıyasla ailede yaşayan birey sayısı 6-7 olan katılımcıların 15-19 yaş aralığında spora yönelme düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spor seviyesinin ailedeki birey sayısı ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spor seviyesinin ailedeki birey sayısı ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.35. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre sporla hangi seviyede ilgilendiklerinin karşılaştırılması

Ailedeki birey sayısı		Spordaki seviyesi		Toplam	Ki-Kare
		Amatör	Profesyonel		
1-3	f	48	18	66	$\chi^2=8,323$; $sd=3$; $p=,040$
	%	72,7	27,3	100,0	
4-5	f	147	58	205	
	%	71,7	28,3	100,0	
6-7	f	81	15	96	
	%	84,4	15,6	100,0	
7+	f	44	8	52	
	%	84,6	15,4	100,0	
Toplam	f	320	99	419	
	%	76,4	23,6	100,0	

Çizelge 4.35 incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin spordaki seviyelerinin ailedeki birey sayısına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, ailedeki birey sayısı düşük olan kişilerin (1-3 kişi ve 4-5 kişi) ailedeki kişi sayısı fazla olan katılımcılara (6-7 kişi, 7 kişi üzeri) göre profesyonel düzeyde spor yapma sıklıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spor branşının ailedeki birey sayısı ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spor branşının ailedeki birey sayısı ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.36. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre ilgilendikleri spor branş türünün karşılaştırılması

Ailedeki birey sayısı		Branş türü		Toplam	Ki-Kare
		Bireysel	Takım		
1-3	f	43	23	66	$\chi^2=9,945$; sd=3; p=,019
	%	65,2	34,8	100,0	
4-5	f	100	105	205	
	%	48,8	51,2	100,0	
6-7	f	61	35	96	
	%	63,5	36,5	100,0	
7+	f	33	19	52	
	%	63,5	36,5	100,0	
Toplam	f	237	182	419	
	%	56,6	43,4	100,0	

Çizelge 4.36 incelendiği zaman araştırmaya katılan bireylerin ilgilendikleri spor branşının ailedeki kişi sayısına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, diğer kişilere kıyasla ailedeki kişi sayısı 1-3 olan katılımcıların bireysel spor dalları ile ilgilenme düzeylerinin daha yüksek olduğu ($p<0.05$), bunun yanında diğer katılımcılara kıyasla ailedeki kişi sayısının 4-5 olduğu katılımcıların takım sporları ile ilgilenme düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu **H₁** hipotezini desteklemektedir.

H₀= Spora yönlendirilmenin ailedeki birey sayısı ile ilişkisi yoktur.

H₁= Spora yönlendirilmenin ailedeki birey sayısı ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.37. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre spora kimin yönlendirdiğinin karşılaştırılması

Ailedeki birey sayısı		Spora yönlendiren				Toplam	Ki-Kare
		Aile	Arkadaş	Beden eğitimi öğretmeni	Kendi kararı		
1-3	f	16	13	12	25	66	$\chi^2=18,903$; sd=9; p=,026
	%	24,2	19,7	18,2	37,9	100,0	
4-5	f	28	30	38	109	205	
	%	13,7	14,6	18,5	53,2	100,0	
6-7	f	20	8	11	57	96	
	%	20,8	8,3	11,5	59,4	100,0	
7+	f	3	8	8	33	52	
	%	5,8	15,4	15,4	63,5	100,0	
Toplam	f	67	59	69	224	419	
	%	16,0	14,1	16,5	53,5	100,0	

Çizelge 4.37 incelendiğinde katılımcıların ailelerindeki birey sayısına göre kendilerini spora yönlendiren kişilerin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre, ailedeki kişi sayısı yükseldikçe katılımcıların kendi istekleri ile spora yönelme düzeylerinin de arttığı bulunmuştur. Bunun yanında diğer katılımcılara

kıyasla ailedeki kişi sayısı yedinin üzerinde olan katılımcıların kendi istekleri ile spora yönelme düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Analiz sonucu H_1 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spor eğitimi aldığı yerin ailedeki birey sayısı ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spor eğitimi aldığı yerin ailedeki birey sayısı ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.38. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre sporda temel eğitimi aldığı yerin karşılaştırılması

Ailedeki birey sayısı		Sporda temel eğitim alınan yer					Toplam	Ki-Kare
		Mahalle	Okul	Akran grubu	Kitle iletişim araçları	Spor kulübü / antrenman		
1-3	f	11	30	10	8	7	66	$\chi^2=15,903$; $sd=12$; $p=,196$
	%	16,7	45,5	15,2	12,1	10,6	100,0	
4-5	f	36	84	27	29	29	205	
	%	17,6	41,0	13,2	14,1	14,1	100,0	
6-7	f	15	33	16	16	16	96	
	%	15,6	34,4	16,7	16,7	16,7	100,0	
7+	f	13	28	6	5	0	52	
	%	25,0	53,8	11,5	9,6	0,0	100,0	
Toplam	f	75	175	59	58	52	419	
	%	17,9	41,8	14,1	13,8	12,4	100,0	

Çizelge 4.38 incelendiğinde araştırmaya katılan bireylerin temel spor eğitimini aldıkları yerlerin ailedeki birey sayısı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0.05$). Analiz sonucu H_0 hipotezini desteklemektedir.

H_0 = Spora başlama amacının ailedeki birey sayısı ile ilişkisi yoktur.

H_1 = Spora başlama amacının ailedeki birey sayısı ile ilişkisi vardır.

Çizelge 4.39. Katılımcıların ailedeki birey sayısına göre spora başlama amacının karşılaştırılması

Ailedeki birey sayısı		Spora başlama amacı			Toplam	Ki-Kare
		Sağlığını korumak	Boş zamanlarını değerlendirmek	Sosyal çevre edinmek		
1-3	f	43	21	2	66	$\chi^2=7,686$; $sd=6$; $p=,262$
	%	65,2	31,8	3,0	100,0	
4-5	f	118	74	13	205	
	%	57,6	36,1	6,3	100,0	
6-7	f	58	29	9	96	
	%	60,4	30,2	9,4	100,0	
7+	f	34	18	0	52	
	%	65,4	34,6	0,0	100,0	
Toplam	f	253	142	24	419	
	%	60,4	33,9	5,7	100,0	

Çizelge 4.39 da yer alan bulgulara göre, araştırmada katılımcıların ailelerindeki birey sayısına göre spora başlama amaçlarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$). Analiz sonucu H_0 hipotezini desteklemektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışmanın bulguları, katılımcıların cinsiyetlerine göre spora başlama yaşı, spora yönlendiren kişiler ve sporda temel eğitimi aldıkları yerler gibi faktörlerde anlamlı farklılıklar bulunduğunu ortaya koymuştur. Buna karşın, sporla ilgilenme seviyesi, ilgilenilen spor branş türleri ve spora başlama amaçları gibi alanlarda cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir.

Araştırmamıza katılan katılımcıların, cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde Spora yönlendirilmelerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Çizelge 4.4). Konu ile ilgili literatür incelendiğinde, Gündoğdu (2017) ve İmamoğlu'nun (2009) tenisçilere, Özbek ve Şanlı'nın (2011) Karateçilere, Sunay ve Saracaloğlu'nun (2003), Beden Eğitimi ve Spor yüksekokulu öğrencilerine, Zorba ve Göksel'in (2016) Plaj Hentbolcularına, Karabulut ve arkadaşları (2010) çim hokeycilere yaptığı çalışmasında, son olarak Yıldız'ın (2006) ortaöğretimdeki öğrencilere yaptığı çalışmasında cinsiyet değişkenine göre spora başlama düzeyinde anlamlı fark farklılık olmadığını bildirmişlerdir.

Kadın ve erkek katılımcıların spora başlama yaşına ilişkin bulgular, erkeklerin 5-9 yaş aralığında spora başlama oranının kadınlara göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu durum, erkeklerin spora daha erken yaşlarda katılmasını destekleyen önceki çalışmalarla paralellik göstermektedir. Erken yaşta spor faaliyetlerine başlamanın bireylerin fiziksel ve sosyal gelişimleri üzerindeki olumlu etkileri düşünüldüğünde, bu bulgu dikkat çekicidir.

Kadın katılımcıların beden eğitimi öğretmenleri tarafından spora yönlendirilme oranının erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, kadınların spor aktivitelerine dahil edilmesinde öğretmenlerin rolünün önemli olduğunu vurgulayan araştırmalarla uyumludur. Özellikle eğitim ortamlarındaki yönlendirmelerin kadınların spora katılımlarında etkili olduğu, sporda cinsiyet eşitliği sağlanması için stratejik bir gözlem sunmaktadır.

Sporda temel eğitimin alındığı yerler arasındaki farklılıklar, erkeklerin mahallede spor yapma oranının daha yüksek, kadınların ise okul ortamında temel spor eğitimi alma oranının daha fazla olduğunu göstermiştir. Bu durum, toplumsal cinsiyet rollerinin spor ortamlarındaki yansımalarına işaret etmektedir (Gill, 2017). Kadınların daha kontrollü ve rehberli ortamlarda spora başlaması, bu ortamlarda sağlanan destekleyici mekanizmaların önemiyle açıklanabilir.

Kadın ve erkeklerin sporla ilgilenme seviyeleri, ilgilendikleri branş türleri ve spora başlama amaçları arasında anlamlı farklılıklar bulunmaması, bireylerin spora yaklaşımlarında cinsiyetin belirleyici olmadığını göstermektedir. Bu bulgular, sporun kapsayıcı bir faaliyet olarak her iki cinsiyet için de benzer anlamlar taşıdığını desteklemektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular, katılımcıların spora başlama yaşı, sporla ilgilenme seviyeleri, ilgilendikleri spor branşları ve spora yönlendiren kişiler gibi faktörlerin doğum yerlerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Buna karşın, spora başlama amaçları doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Katılımcıların spora başlama yaşına ilişkin bulgular, 5-9 yaş aralığında spora başlayan katılımcıların genellikle kasaba veya köylerde doğmuş bireyler olduğunu, buna karşın 19 yaş ve üzerinde spora başlayanların il merkezinde doğan bireyler olduğunu göstermiştir.

Doğum yerlerine göre sporla ilgilenme seviyelerindeki farklılıklar, köy ve kasabalarda doğmuş bireylerin amatör düzeyde sporla ilgilenme oranlarının daha yüksek, ilçe veya il merkezinde doğmuş bireylerin ise profesyonel düzeyde sporla ilgilenme oranlarının daha fazla olduğunu göstermiştir. Bu bulgu, daha büyük yerleşim yerlerindeki altyapı ve kaynak olanaklarının bireylerin profesyonel spor kariyerlerine yönelmesinde etkili olduğunu desteklemektedir.

Katılımcıların doğum yerlerine göre katıldıkları spor branşlarında anlamlı farklılıklar bulunması da dikkat çekicidir. İl merkezinde doğmuş bireylerin bireysel spor dalları ile ilgilenme oranlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, bireysel spor dallarına yönelimin daha çok kentsel alanlardaki bireylerde gözlemlendiğini belirten araştırmalarla paralellik göstermektedir.

Katılımcıların spora yönlendiren kişilerin doğum yerlerine göre farklılık göstermesi de toplumsal ve kültürel faktörlerin spor katılımı üzerindeki etkisini işaret etmektedir. İl merkezinde doğmuş bireylerde kendi kararlılıkları ile spora yönelme oranlarının daha yüksek, aile yönlendirmesi ile spora katılım oranlarının ise ilçe merkezinde daha fazla olduğu bulunmuştur. Bu bulgu, özellikle ailelerin spora katılımdaki rolünü vurgulayan çalışmalarla tutarlıdır.

Doğum yerlerine göre temel spor eğitimi aldıkları yerlerdeki farklılıklar, köy ve kasabalarda doğmuş bireylerin mahallede temel spor eğitimi alma oranlarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, küçük yerleşim yerlerinde spor

olanaklarının genellikle daha informal alanlarda sunulduğuna işaret etmektedir (Baker vd., 2003).

Araştırmada, anne eğitim durumlarına göre katılımcıların spora başlama yaşlarının, ilgilendikleri spor branşlarının ve sporda temel eğitim aldıkları yerlerin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Anne eğitim düzeyinin çocukların spora yönlendirilmesindeki etkisi, sosyal ve kültürel sermayenin spor katılımını şekillendirdiğine işaret etmektedir (Bourdieu, 1986). Özellikle, annesi lise veya üniversite mezunu olan katılımcıların 5-9 yaş aralığında spora başlama oranlarının daha yüksek olduğu bulgusu, eğitilmiş ebeveynlerin çocuklarının spora erken yaşta katılımını destekleme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu durum, ebeveynlerin eğitim düzeyinin çocukların sportif gelişiminde kritik bir rol oynadığını vurgulayan literatürle uyumludur (Fredricks & Eccles, 2005).

Anne eğitim düzeyine göre sporla ilgilenme seviyelerinde görülen farklılıklar, sporun amatör veya profesyonel düzeyde yapılmasında aile desteğinin etkisini ortaya koymaktadır. Anneleri lise ve üniversite mezunu olan katılımcıların profesyonel olarak spor yapma düzeylerinin daha yüksek olduğu bulgusu, ailelerin eğitim düzeyinin, çocukların sporda ileri seviyelere ulaşmasına katkı sağlayabileceğini göstermektedir (Côté, 1999). Diğer taraftan, annesi eğitim almamış bireylerin sporla amatör olarak ilgilenme sıklığının daha yüksek olması, bu katılımcıların sporu sosyal bir faaliyet veya sağlığı koruma amacıyla değerlendirme eğiliminde olduklarını göstermektedir.

İlgilendikleri spor branşlarının anne eğitim düzeyine göre farklılık göstermesi de dikkat çekicidir. Özellikle, annesi üniversite mezunu olan katılımcıların takım sporlarına yönelme düzeylerinin yüksek olması, eğitimin takım çalışmasına ve sosyal becerilere verdiği önemi yansıtabilir. Benzer şekilde, annesi ilkokul mezunu olan bireylerin bireysel sporlarla daha fazla ilgilenmesi, bireysel çabanın ön planda olduğu spor türlerine yönelimi işaret etmektedir (Bailey et al., 2009).

Katılımcıları spora yönlendiren kişilerin anne eğitim durumuna göre değişiklik göstermesi, ailelerin çocuklarının spor katılımına yönelik motivasyonlarını anlamak için önemlidir. Anneleri lise mezunu olan katılımcıların aile yönlendirmesiyle spora katılım düzeylerinin yüksek olması, eğitimin sporun bir yaşam tarzı olarak benimsenmesine katkıda bulunduğunu gösterebilir. Anneleri eğitim almamış bireylerin ise kendi isteğiyle spora yönelme düzeylerinin daha yüksek olması, bu bireylerin sporu kişisel bir tercih olarak gördüğünü ortaya koymaktadır.

Son olarak, anne eğitim durumlarına göre sporda temel eğitim alınan yerlerin farklılık göstermesi, spor eğitiminin erişilebilirliğini ve mekânsal farklılıkları yansıtmaktadır. Anneleri eğitim almamış bireylerin mahallede spor eğitimi alma sıklığının yüksek olması, mahalle spor etkinliklerinin bu gruplar için önemli bir kaynak olduğunu göstermektedir. Anneleri ortaokul mezunu olan bireylerin spor eğitimini okulda alma düzeylerinin yüksek olması ise eğitim kurumlarının spor eğitimi sağlamadaki kritik rolünü vurgulamaktadır (Kirk, 2005).

Çizelge 4.22-4.27’de sunulan bulgular, katılımcıların baba eğitim durumu ile spora başlama yaşları, sporla ilgilenme seviyeleri ve spora yönlendiren kişiler gibi faktörler arasındaki ilişkileri açıklığıyla ortaya koymaktadır. Bulgular, baba eğitim düzeyi özellikle sporla erken yaşta tanışma ve profesyonel olarak ilgilenme açısından anlamlı bir etkide bulunduğunu göstermiştir.

Spora başlama yaşı ve baba eğitim düzeyi baba eğitim düzeyi lise ve üniversite olan katılımcıların 5-9 ve 10-14 yaş aralığında spora başlama oranlarının daha yüksek olması, eğitim düzeyi yüksek ebeveynlerin çocuklarını erken yaşta spora teşviki ile ilişkili olabilir. Bu bulgu, ebeveynlerin eğitim düzeyinin çocukların erken dönem alışkanlıkları üzerindeki etkisini desteklemektedir (Yıldız & Demir, 2019).

Sporla ilgilenme seviyesi ve baba eğitimi baba eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin profesyonel sporla ilgilenme oranlarının daha yüksek olduğunun gözlenmesi, yüksek eğitim düzeyindeki ebeveynlerin sporun bir kariyer alanı olarak değerlendirilmesine daha fazla önem verdiğini gösterebilir. Özellikle çocuklarına spor altyapısı sağlama ve spor faaliyetlerine erişim imkânı sunma konusundaki farklılıklar dikkat çekmektedir (Caz ve Bardakçı, 2023).

Spor branşı seçimi baba eğitim durumu ile tercih edilen spor branşları arasında anlamlı bir fark bulunmaması ($p>0.05$), bireysel ve takım sporları seçiminde diğer sosyal faktörlerin daha etkili olduğunu gösterebilir. Özellikle bireysel motivasyonların ve yaşadıkları çevresel şartların spor branşı seçimini etkilediği düşünülebilir. Spora yönlendiren kişiler babaları ortaokul mezunu olan katılımcıların spora kendi istekleriyle başlama oranlarının daha yüksek olması, bu gruptaki bireylerin sporun sağlık ve sosyalleşme gibi şahsi faydalarına dair farkındalığının daha ön planda olduğunu gösterebilir. Temel spor eğitimi babaları lise mezunu veya eğitim almamış bireylerin temel spor eğitimlerini daha çok okul ortamında aldıklarının gözlenmesi, bu bireylerin yaşadıkları sosyal çevrenin spor altyapısından yoksun olabileceğine işaret edebilir (Yıldız ve Çetin, 2018).

Spor amaçları ve baba eğitimi babalarının eğitim seviyesi daha düşük olan bireylerin sporu sağlığını koruma amacıyla yapmaları, bu bireylerin spor aktivitelerini daha çok fizyolojik faydalar çerçevesinde değerlendirdiğini gösterebilir. Benzer şekilde, baba eğitim düzeyi lise olan bireylerin spor faaliyetlerini daha çok sosyal bir aktivite olarak gördükleri söylenebilir.

Çizelge 4.28'den elde edilen sonuçlar, bireylerin spora başlama yaşlarının aylık gelir durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Gelir düzeyi yüksek olan bireylerin spora daha erken yaşlarda başladığı (5-9 yaş aralığında) tespit edilmiştir. Bu bulgu, yüksek gelir düzeyine sahip ailelerin, çocuklarını erken yaşlardan itibaren spor aktivitelerine yönlendirme ve destekleme kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir. Araştırmalar, sosyoekonomik durumun çocukların fiziksel aktivitelerine katılımında belirleyici bir etken olduğunu desteklemektedir.

Çizelge 4.29'da yer alan bulgular, gelir düzeyi yüksek olan bireylerin sporla profesyonel olarak ilgilenme düzeylerinin diğer katılımcılardan daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu durum, yüksek gelirli bireylerin sporla daha sistematik ve yoğun bir şekilde ilgilenebilme imkanına sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, orta gelir düzeyine sahip bireylerin de profesyonel sporla ilgilenme düzeylerinin belirgin şekilde yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bulgular, sporun yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik bir yatırım olarak da görülebileceğini ortaya koymaktadır (Coakley, 2021).

Çizelge 4.30'da bireylerin aile gelir durumlarına göre ilgilendikleri spor dallarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yüksek gelir düzeyine sahip bireylerin bireysel sporlarla daha fazla ilgilendiği bulunmuştur. Bu bulgu, bireysel sporların genellikle daha fazla finansal destek gerektirdiği yönündeki literatürle uyumludur (Hughes & Coakley, 2020). Öte yandan, takım sporlarının daha az ekonomik yük gerektirdiği ve bu nedenle daha geniş bir kesim tarafından tercih edilebildiği belirtilmektedir.

Çizelge 4.31'de, aylık gelir durumunun bireyleri spora yönlendiren kişiler üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Bu bulgu, spor aktivitelerine katılımında bireylerin kendi isteklerinin ya da aile desteğinin daha etkili olabileceğini göstermektedir.

Çizelge 4.32'de, düşük ve orta gelir düzeyine sahip bireylerin spor eğitimini mahallede alma oranlarının yüksek olduğu görülmüştür. Buna karşın, yüksek gelir düzeyine sahip bireylerin spor eğitiminde kitle iletişim araçlarından yararlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum, teknolojik imkanların ve

dijital platformların ekonomik kaynaklara erişimi olan bireyler tarafından daha etkin kullanıldığını göstermektedir (Hills et al., 2018).

Son olarak, Çizelge 4.33'de bireylerin spora başlama amaçlarının gelir durumuna göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Düşük ve orta gelir düzeyine sahip bireylerin sağlıklarını koruma amacıyla spor yapma düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunurken, yüksek gelir düzeyine sahip bireylerin boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla spora yöneldikleri görülmüştür. Bu sonuç, ekonomik refahın bireylerin spor motivasyonlarını nasıl şekillendirdiğini anlamak açısından önemlidir.

Araştırmada, katılımcıların ailedeki birey sayısına göre spora başlama yaşı, spor seviyesi ve ilgilendikleri spor dallarının anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuş, ancak temel spor eğitimini aldıkları yer ve spora başlama amaçları açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Çizelge 4.34'te görüldüğü üzere, ailedeki birey sayısı az olan katılımcıların (1-3 kişi) küçük yaşlarda (5-9 yaş) spora yönelme oranlarının daha yüksek olduğu, buna karşın aile birey sayısı fazla olan katılımcıların (7 ve üzeri) spora daha geç yaşlarda (10-14 yaş) başladığı belirlenmiştir. Bu sonuç, ailedeki birey sayısının az olduğu durumlarda ebeveynlerin çocuklarına daha fazla bireysel ilgi gösterebilmesi ve bu nedenle çocukların erken yaşta sportif etkinliklere katılma şansının artması ile açıklanabilir. Diğer yandan, büyük ailelerde kaynakların paylaşılması, çocukların spor gibi bireysel etkinliklere yönlendirilme şansını düşürebilir (Hill et al., 2019).

Çizelge 4.35'teki bulgular, aile birey sayısı az olan katılımcıların profesyonel düzeyde spor yapma oranlarının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, küçük ailelerin maddi ve manevi destek açısından çocuklarının sportif kariyerlerine daha fazla katkı sağlayabilmesi ile açıklanabilir (Côté, 1999). Büyük ailelerde ise, çocukların spor yapma fırsatlarının sınırlı kalabileceği ya da sporun daha çok amatör düzeyde bir uğraş olarak görülebileceği düşünülmektedir.

Çizelge 4.36'da belirtilen bulgular, ailedeki birey sayısı az olan katılımcıların bireysel spor dallarına yönelimlerinin, aile birey sayısı fazla olanların ise takım sporlarına yönelimlerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bireysel sporlarda daha az ekipman ve organizasyon ihtiyacı olması, küçük ailelerde bu sporların tercih edilmesine katkıda bulunabilir (Horn & Weiss, 1991). Büyük ailelerde ise sosyal etkileşimlerin yoğun olması, çocukların takım sporlarına yönlendirilmesini teşvik edebilir.

Çizelge 4.37'deki bulgular, ailedeki birey sayısı arttıkça bireylerin kendi istekleriyle spora yönelme oranlarının arttığını göstermektedir. Bu durum, büyük

ailelerde bireysel karar alma mekanizmalarının güçlenmesiyle ilişkili olabilir (Fredricks & Eccles, 2004). Aynı zamanda büyük ailelerde, spora yönlendirilme konusunda bireysel çabaların daha belirgin hale geldiği söylenebilir.

Çizelge 4.38 ve Çizelge 4.39'a göre, temel spor eğitimi aldıkları yer ve spora başlama amaçları açısından aile birey sayısına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu durum, bu değişkenlerin daha çok ekonomik ve kültürel faktörler tarafından şekillendiğini göstermektedir.

Ailedeki birey sayısının spora başlama yaşı, spor seviyesi ve branşı üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır. Ancak, temel spor eğitimi ve spora başlama amacı üzerinde doğrudan etkisinin sınırlı olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, sportif politikaların oluşturulmasında aile yapısı ve sosyal çevrenin dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Gelecekteki çalışmalarda, bu değişkenlerin ekonomik ve kültürel faktörlerle olan etkileşimi daha detaylı bir şekilde incelenmelidir.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1 Sonuçlar

Araştırma sonucunda, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören sporcuların spor yapma amaçları ve spora yönlendirilmelerindeki faktörlere bakıldığında spor katılımının çok boyutlu bir olgu olduğunu ve bireylerin sosyal çevresi, aile yapısı ve ekonomik koşulları tarafından şekillendiğini göstermektedir. Toplumsal cinsiyet, eğitim düzeyi ve sosyoekonomik durum gibi faktörlerin, spor katılımındaki eşitsizlikleri belirleyen önemli değişkenler olduğu sonucuna varılmıştır.

5.2 Öneriler

- Spor bilimleri fakültelerinde toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen eğitimler ve farkındalık çalışmaları yapılabilir.
- Kadınların spor yapma motivasyonunu artırmak için pozitif ayrımcılık politikaları uygulanabilir (örneğin, kadın sporcular için burs programları).
- Kadınların spora erişimini kolaylaştıracak altyapı ve ekipman desteği sağlanabilir.
- Ailelerin, çocuklarını spora teşvik etmeleri için bilinçlendirme kampanyaları düzenlenebilir.
- Sosyal çevrede sporu teşvik eden rol modellerin tanıtılması, gençlerin spora yönlendirilmesine yardımcı olabilir.
- Farklı eğitim düzeyine sahip bireyler için erişilebilir spor faaliyetleri düzenlenmelidir.
- Spor eğitimi ile bireylerin kariyer fırsatlarını artıracak programlar (sertifikalar, eğitim kampları) oluşturulabilir.
- Maddi imkânları kısıtlı bireylerin spora katılımını kolaylaştırmak için ücretsiz veya düşük maliyetli spor faaliyetleri düzenlenebilir.
- Spor malzemelerine erişim için devlet veya özel sektör destekli fonlar oluşturulabilir.
- Dezavantajlı bölgelerde spor altyapısının geliştirilmesi için projeler yürütülmelidir.
- Spor bilimleri fakülteleri, ekonomik olarak dezavantajlı bireylere yönelik burs ve sponsorluk programları geliştirebilir.

- Spor katılımındaki eşitsizliklerin nedenlerini daha iyi anlamak için uzun vadeli araştırmalar yapılabilir.
- Spor politikalarının etkilerini değerlendirmek için veri odaklı analizler gerçekleştirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*. Bağiran Kitabevi, Ankara.
- Aras, L. ve Asma, M.B. (2020). Farklı türdeki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. 5(1), 27-39. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.685547>
- Bailey, R., Armour, K., Kirk, D., Jess, M., Pickup, I., & Sandford, R. (2009). The educational benefits claimed for physical education and school sport: An academic review. *Research Papers in Education*, 24(1), 1-27. <https://doi.org/10.1080/02671520701809817>
- Baker, J., Cote, J., & Abernethy, B. (2003) Sport-Specific Practice and the Development of Expert Decision-Making in Team Ball Sports. *Journal of Applied Sport Psychology*, 15, 12-25. <https://doi.org/10.1080/10413200305400>
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W H Freeman/Times Books/ Henry Holt & Co.
- Başaran, İ. E. (1994). *Eğitime Giriş* (4. Baskı). Kadioğlu Matbaası. Ankara.
- Başer, E. (1994). *Futbolda Psikoloji ve Başarı*. Yayınevi Yayıncılık, İstanbul.
- Başer, E. (1998). *Uygulamalı Spor Psikolojisi*. Bağiran Yayınevi, Ankara.
- Behm, D. G., ve Chaouachi, A. (2011). A Review of the Acute Effects of Static and Dynamic Stretching on Performance. *European Journal of Applied Physiology*, 2633-2651.
- Beşirli, H. (2016). Bireyin toplumsallaşması sürecinde spor. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2(1), 25-31.
- Billings, A. C. (2008). *Olympic media: Inside the biggest show on television*. London: Routledge.
- Bouchard, C., & Malina, R. M. (1983). The genetics of physiological fitness and motor performance. *Exercise and Sport Sciences Reviews*, DOI: [10.1249/00003677-198301000-00011](https://doi.org/10.1249/00003677-198301000-00011)
- Bouchard, C., Blair, S. N., & Haskell, W. L. (2012). *Physical activity and health*. Human Kinetics. DOI: <https://doi.org/10.1123/kr.2021-0057>

- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In J. Richardson (Ed.), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education* (pp. 241-258). Greenwood.
- Bourdieu, P. (2018). Distinction a social critique of the judgement of taste. In *Inequality* (pp. 287-318). Routledge.
- Caz, Ç., & Bardakçı, S. (2023). Spora Bağlılık İle Bilinçli Farkındalık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Spor Bilimleri Fakültesi Üzerine Bir Uygulama. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 8(2), 131-146. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.1281238>
- Coakley, J. (2021). *Sports in society: Issues and controversies*. McGraw-Hill Education.
- Coakley, J., & Pike, E. (2014). *Sports in Society: Issues and Controversies*. McGraw-Hill Education.
- Cohen, S., & Wills, T. A. (1985). Stress, social support, and the buffering hypothesis. *Psychological Bulletin*, 98(2), 310-357.
- Cooky, C., Messner, M. A., & Musto, M. (2015). "It's Dude Time!": A quarter century of excluding women's sports in televised news and highlight shows. *Communication & Sport*, <https://doi.org/10.1177/2167479515588761>
- Côté, J. (1999). The influence of the family in the development of talent in sport. *The Sport Psychologist*, 13(4), 395-417. <https://doi.org/10.1123/tsp.13.4.395>
- Craft, L. L., & Perna, F. M. (2004). "The benefits of exercise for the clinically depressed." Primary Care Companion to the Journal of Clinical Psychiatry, DOI: [10.4088/pcc.v06n0301](https://doi.org/10.4088/pcc.v06n0301)
- Çelik, A., & Şahin, M. (2013). Spor ve çocuk gelişimi. *International Journal of Social Science*, 6(1), 467-478.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. New York: Plenum Press. <http://dx.doi.org/10.1007/978-1-4899-2271-7>
- Demirci, N. (1986). Sporda Yönetim Teşkilatlanma ve Organizasyon. Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Dishman, R. K., Heath, G. W., & Lee, I. M. (2013). *Physical Activity Epidemiology* (2nd ed.). Human Kinetics.
- Doğan, İ. (1998). Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar. Sistem Yayıncılık. İstanbul.
- Dönmezer, İ. (1994). Toplum Bilim. Beka Basım Yayımları Dağıtım. İstanbul.
- Dönmezer, İ. (2000). Ailede iletişim ve Etkileşim. Sistem Yayıncılık. Ankara.
- Ergün, M. (1992). Eğitim ve Toplum. Ocak Yayınları, Ankara.

- Eynon, N., Hanson, E.D, Lucia, A., Houweling, P., & Bishop, D.J. (2013). Genes for elite power and sprint performance: ACTN3 leads the way. DOI: [10.1007/s40279-013-0059-4](https://doi.org/10.1007/s40279-013-0059-4)
- Feltz, D.L., Short, S.E., & Sullivan, P.J. (2008). *Self-Efficacy in Sport: Research and Strategies for Working with Athletes, Teams, and Coaches*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1993). Eğitime Giriş. 4. Basım. Meteksan Matbaacılık. Ankara.
- Filiz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesinde spora katılımın değerlendirilmesi. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 4(3), 192-203.
- Fleck, S. J., & Kraemer, W. (2014). *Designing resistance training programs*, 4E. Human Kinetics.
- Foulquié, P. (1994). *Pedagoji Sözlüğü* (C. Karakaya, Çev.). Sosyal Yayınları. İstanbul.
- Fox, E.L., Bowers, R.W., Foss, M. L. (2012). Çeviri: Mesut Cerit. Beden eğitimi ve sporun fizyolojik temelleri. Ankara: Spor Yayınevi.
- Fraser-Thomas, J., Côté, J., & Deakin, J. (2005). "Youth sport programs: An avenue to foster positive youth development." *Physical Education & Sport Pedagogy*. <https://doi.org/10.1080/1740898042000334890>
- Fredricks, J. A., & Eccles, J. S. (2005). Family socialization, gender, and sport motivation and involvement. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 27(1), 3-31. <https://doi.org/10.1123/jsep.27.1.3>
- Furrow, J. L., King, P. E., & White, K. (2004). Religion and Positive Youth Development: Identity, Meaning, and Prosocial Concerns. *Applied Developmental Science*, 8(1), 17–26. https://doi.org/10.1207/S1532480XADS0801_3
- Gill, D. L., Gross, J. B., & Huddleston, S. (1983). Participation Motivation in Youth Sports. *International Journal of Sport Psychology*, 14, 11-14.
- Gill, D. (2017). Gender and Cultural Diversity in Sport, Exercise, and Performance Psychology. *Oxford Research Encyclopedia of Psychology*. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190236557.013.148>
- Gould, D. ve Eklund, R. (2007). The application of sport psychology for performance optimization. In: Smith D & Bar-Eli M (eds.) *Essential Readings in Sport and Exercise Psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics, pp. 231-240. <http://www.humankinetics.com/products/all-products/essential-readings-in-sport-and-exercise-psychology>
- Göka, E. (1992). Çocuk ve Çevre. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları, Kılıçaslan Matbaacılık, Ankara.

- Görücü, A. (2006). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Okuyan Öğrencilerin Aktif Spor Yapma Durumlarının Belirlenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(16), 343-351.
- Hardin, M., & Greer, J.D. (2009). The influence of gender role socialization on perceptions of women's sport participation. *Journal of Sport Behavior*, 32(2), 207-226.
- Hill, L. J., MacNamara, Á., & Collins, D. (2019). Psycho-behaviorally based features of effective talent development in soccer: A case study of a player. *Frontiers in Psychology*, 10, 117. DOI: <https://doi.org/10.1123/tsp.2014-0103>
- Hills, S., Walker, M., & Barry, A. E. (2018). Sport as a vehicle for health promotion: A shared value example of corporate social responsibility. *Sport Management Review*, 22(1), 126–141. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2018.10.001>
- Horn, T. S., & Weiss, M. R. (1991). A developmental analysis of children's self-ability judgments in the physical domain. *Pediatric Exercise Science*, 3(4), 310-326.
- Hughes, R., & Coakley, J. (2020). Positive youth development through sport. In Holt, N. L. (Ed.), *Positive youth development through sport* (pp. 45-58). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003395867>
- Hutchinson, J.C., & Sherman, T. (2014). The relationship between physical activity and stress resilience. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 3(3), 191-202. <https://doi.org/10.1037/spy0000008>
- Kafesoğlu, İ. (1996). Türk Milli Kültürü. Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- Kale, R. (1999). Analogik ve Empirik Yaklaşımlarla Din-Kültür Etkileşiminde, Spor ve İş İlişkisi Üzerine Analitik Bir Çalışma. S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.
- Kaplan, Y., & Çetinkaya, G. (2015). Spor Yoluyla Toplumsallaşma-Yeniden Toplumsallaşma Süreci. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 2), 120-125. <https://doi.org/10.14486/IJSCS183>
- Karaküçük, S., Yenel, F., & Yaman, M. (1996). Effectiveness Of Sport Programs On Television In Terms Of Spreading Of Sport In Society. *Gazi Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 1(3), 44-56.
- Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kılıç, M., & Arslan, A. (2018). Parçalanmış Aileye Mensup Lise Öğrencilerinin Sosyalleşmesinde Sporun Etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 505-517. <https://doi.org/10.17755/esosder.340831>
- Kirk, D. (2005). Physical education, youth sport and lifelong participation: The importance of early learning experiences. *European Physical Education Review*, 11(3), 239-255. <https://doi.org/10.1177/1356336X05056649>

- Kolt, G., & Snyder-Mackler, L. (Eds.). (2007). *Physical Therapies in Sport and Exercise*. Elsevier Health Sciences.
- Kuter, F. Ö., & Kuter, M. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Yoluyla Değerler Eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*(6), 75-94.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (1990). *A theory of goal setting & task performance*. Prentice-Hall, Inc.
- Malina, R. M., Bouchard, C., & Bar-Or, O. (2004). *Growth, Maturation and Physical Activity* (2nd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Meeuwisse, W. H. (2014). Assessing the risk of injury: A review of the literature. *Clinical Journal of Sport Medicine*, 24(2), 65-75. <https://doi.org/10.1097/JSM.0000000000000014>
- Messner, M. A. (2002). *Taking the Field: Women, Men, and Sports*. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press.
- Müftüler, M., & Koca Arıtan, C. (2020). Yenilenen Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Programlarının Uluslararası Politikalar Kapsamında Analizi. *Journal of Sport Sciences Research*, 5(2), 159-176. <https://doi.org/10.25307/jssr.774618>
- Nirun, N. (1994). *Sistematiik sosyoloji Yönünden Aile ve Kültür*. Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Özdiinç, Ö. (2005). Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 77-84. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000043
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Bağıran Yayımevi, Ankara.
- Pelletier, L.G., Fortier, M.S., Vallerand, R.J. (2001). Associations Among Perceived Autonomy Support, Forms of Self-Regulation, and Persistence: A Prospective Study. *Motivation and Emotion* 25, 279-306. <https://doi.org/10.1023/A:1014805132406>
- Penedo, F. J., & Dahn, J. R. (2005). "Exercise and wellbeing: A review of mental and physical health benefits associated with physical activity." *Current Opinion in Psychiatry*, 18(2), 189-193.
- Rowe, D. (2009). Media and sport: The cultural dynamics of global games. *Sociology Compass*, 3(4), 543-558.
- Salmon, P. (2001). Effects of physical exercise on anxiety, depression, and sensitivity to stress: A unifying theory. *Clinical Psychology Review*, 21(1), 33-61. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(99\)00032](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(99)00032)
- Shrier, I. (2004). Stretching before exercise: Is it helpful or harmful? *The Clinical Journal of Sport Medicine*, 14(4), 267-273. DOI: [10.1097/00042752-200409000-00004](https://doi.org/10.1097/00042752-200409000-00004)

- Smith, A. L., Ullrich-French, S., Walker, E., & Hurley, K. S. (2006). Peer relationship profiles and motivation in youth sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 28(3), 362-382.
- Stephan, Y., Sutin, A. R., Luchetti, M., Bosselut, G., & Terracciano, A. (2018). "Physical Activity and Personality Development over Twenty Years: Evidence from Three Longitudinal Samples." *Journal of Research in Personality*, 73, 173-179. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2018.02.005>
- Şahan, H. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2008(2), 248-266.
- Taşmektepligil, M. Y., & İmamoğlu, O. (1996). Türkiye’de Kültürel Yapının Spora Etkisi Üzerine Düşünceler. *Gazi Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 1(1), 41-51.
- Tezcan, M. (2019). Boş Zamanların Değerlendirilmesi Sorununun Sosyolojik ve Eğitimsel Yönleri. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 11(1), 165-179. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000547
- Triandis, H.C. (1995). *Individualism and Collectivism*. Westview Press.
- Turam, E. (1994). *Medyanın Siyasi Hayata Etkileri*. İrfan Yayıncılık, İstanbul.
- Vallerand, R. J. (1997). Toward a hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation. In M. P. Zanna (Ed.), *Advances in experimental social psychology*, Vol. 29, pp. 271–360). Academic Press. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60019-2](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60019-2)
- Van Mechelen, W. (1992). Sports injuries: A methodological approach to their study. *Sports Medicine*, 14(2), 82-89. <https://doi.org/10.2165/00007256-199214020-00002>
- Varol, M. (1993). *Halkla İlişkiler Açısından Örgüt Sosyolojisine Giriş*. Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Warburton, D. E., Nicol, C. W., & Bredin, S. S. (2006). "Health benefits of physical activity: the evidence." *CMAJ*, 174(6), 801-809. DOI: <https://doi.org/10.1503/cmaj.051351>
- Whitehead, S., & Biddle, S. (2008). Adolescent girls' perceptions of physical activity: A focus group study. *European Physical Education Review*, 14(2), 243-262. <https://doi.org/10.1177/1356336X08090708>
- Yavuzer, H. (1998). *Çocuk Psikolojisi*. Remzi Kitabevi, 16. Basım, İstanbul.
- Yetim, A.A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 1, 63-72.

- Yıldıran, İ. (1996). Uygulama Nedenleri ve Fonksiyonları Bakımından Türk Kültürünün Erken Devirlerinde Bazı Sportif Aktivitelerin Görünümü. Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 1(2), 47-57.
- Yıldıran, İ., & Yetim, A.A. (1996). Orta Öğretimde Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma. Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi. 1(3), 36-43.
- Yıldırım, M., & Bayrak, C. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Spora Dayalı Fiziksel Aktivitelere Katılımları ve Yaşam Kalitelerinin Akademik Başarı ve Sosyalleşme Üzerine Etkisi (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Örneği). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 34(1), 123-144.
<https://doi.org/10.16986/HUJE.2017032928>
- Yıldız, E., & Çetin, Z. (2018). Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi. Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal, 5(2), 54-66.
<https://doi.org/10.21020/husbfd.427140>
- Yörükoğlu, A. (1994). Çocuk Ruh Sağlığı Çocuğun Kişilik Gelişimi Yetiştirilmesi ve Ruhsal Sorunları. Acar Matbaacılık A.Ş., İstanbul.
- Yörükoğlu, A. (1997). Değişen Toplumda Aile ve Çocuk. Özgür Yayınları, İstanbul.
- Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (Eds.). (2013). Self-regulated learning and academic achievement: Theoretical perspectives. Routledge.

EKLER

EK-1 Demografik Bilgiler

Yaşınız	18-20 ()	21-23 ()	23 ve üzeri ()		
Cinsiyetiniz	Kadın ()	Erkek ()			
Doğum Yeri	Kasaba-Köy ()	İlçe ()	İl ()		
Mezun olunan lise türü	Genel Lise ()	İmam Hatip Lisesi ()	Anadolu Lisesi ()	Diğer ()	
Anne Eğitim Durumu	Eğitim almamış ()	İlkokul ()	Ortaokul ()	Lise ()	Üniversite ()
Baba Eğitim Durumu	Eğitim almamış ()	İlkokul ()	Ortaokul ()	Lise ()	Üniversite ()
Anne mesleği	Ev hanımı ()	Çalışan ()			
Baba Mesleği	İşçi ()	Memur ()	Çiftçi ()	Serbest ()	Emekli ()
Aile aylık geliri	Düşük ()	Orta ()	Yüksek ()		
Ailedeki birey sayısı	1-3 ()	4-5 ()	6-7 ()	7 üzeri ()	

EK-2 Anket Formu

1. Hangi öğretimde okuyorsunuz? ☐ Birinci öğretim ☐ İkinci öğretim
2. Masraflarınızı ne şekilde karşılıyorsunuz?
☐ Ailemden ☐ Burs alıyorum ☐ Boş zamanlarımda çalışıyorum
☐ Spor yaparak ☐ diğer (lütfen belirtiniz).....
3. Gazete okur musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır (evet diyorsanız 4. soruyu cevaplayınız)
4. Gazetelerin hangi sayfasını daha çok okursunuz?
☐ Ekonomi ☐ Siyaset ☐ Magazin ☐ Spor ☐ Diğer
5. Kitap okur musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır (evet diyorsanız 6. soruyu cevaplayınız)
6. Hangi tür kitapları okursunuz?
☐ Genel ☐ İdeolojik ☐ Araştırma-İnceleme ☐ Roman-Hikaye ☐ Diğer
7. Televizyon seyreders misiniz? ☐ Evet ☐ Hayır (evet diyorsanız 8. soruyu cevaplayınız)
8. Televizyonda en çok hangi tür programları seyredersiniz?
☐ Müzik-Magazin ☐ Yarışma ☐ Belgesel ☐ Spor ☐ Haber ☐ Diğer
9. Ailenizde düzenli olarak spor yapan var mı? ☐ Evet ☐ Hayır
10. Aktif olarak spor yapıyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır
11. Spora kaç yaşında başladınız?
12. Sporla hangi seviyede ilgileniyorsunuz? ☐ Amatör ☐ Profesyonel
13. Yaptığınız spor branşından gelir elde ediyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır
14. Hangi branşla ilgileniyorsunuz? ☐ Futbol ☐ Voleybol ☐ Basketbol
☐ Güreş ☐ Cimnastik ☐ Diğer (lütfen belirtiniz).....
15. Branşınız dışındaki sportif faaliyetlere katılıyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır
16. Sizi spora kim yönlendirdi?
☐ Ailem ☐ Arkadaşlarım ☐ Beden eğitimi öğretmenim
☐ Kendim karar verdim ☐ Diğer (lütfen belirtiniz).....
17. Yapmış olduğunuz sporla ilgili eğitim aldınız mı? ☐ Evet ☐ Hayır
18. Sporda ilk temel eğitimi nerede aldınız? ☐ Mahalle ☐ Okul ☐ Akran grubu
☐ Kitle iletişim araçları ☐ Diğer (lütfen belirtiniz).....
19. Sporu seçmenizdeki amacınız nedir?
☐ Sağlığımı korumak ☐ Boş zamanımı değerlendirmek ☐ Sosyal çevre edinmek
☐ Para kazanmak ☐ Şöhret olmak ☐ Diğer (lütfen belirtiniz).....